

SHAVUOS IN A BOX

TORAH
STORIES

HOURS OF
TORAH
LEARNING

MINUTES
PER STORY
(INCLUDING SOME
COFFEE BREAKS)

EDITOR

RABBI DOVID BASHEVKIN

ASSOCIATE EDITOR

RABBI ARYEH WIELGUS

CONTRIBUTING EDITORS

RABBI JACOB BERNSTEIN

RABBI JOSH GRAJOWER

CREATIVE DIRECTOR

RABBI JOSH WEINBERG

PRODUCTION

MRS. RINA EMERSON

MRS. ALIZA (ENGLISH) EISENBACH

WITH GRATITUDE TO OUR SPONSORS AND PARTNERS IN THIS PROJECT:

LANDER COLLEGE DIVISIONS OF TOURO COLLEGE

LANDER COLLEGE
DIVISIONS OF TOURO COLLEGE

Where Knowledge and Values Meet

WWW.TOURO.EDU

SHIRA AND JEFF HOCHBERG

MIRIAM AND CHAIM WIELGUS

לע"נ אליהו בן יבלח"ט מרדכי הלוי

THE VAAD HARABBANIM-RABBINICAL COUNCIL OF BERGEN COUNTY

RCBCVAAD.ORG

NCSY is the international
youth movement of the OU.

Wonder what you're looking at? It's not the leftovers from the Dollar Store--it's everything you need to create the Tikkun Leil Shavuot feeling in your home this year. Whether you make it through the night or just learn an extra half hour after your meal, here's the how-to guide of the Shavuot in a Box to transform your living room for the overnight haul:

- **The Virtual Coffee Bar:** Everyone needs extra caffeine to pull the all-nighter. Enjoy a selection of coffee, tea, sugars and sweeteners in the Virtual NCSY mug to give you that boost you need to push through.
- Nothing says Shavuot night more than a stale pastry. So open your **black and white cookie** right away and let it sit for a bit. It'll make you feel like you're right back in your seat at shul.
- Sleeping during the day after being up all night will feel much better with **eye masks** courtesy of our dear friends at the Lander Divisions of Touro College. Enjoy the extra rest. You deserve it.

Ultimately, the true essence of Shavuot night is the Torah learning. But it's not just about what you learn -- it's how you learn it. This packet is designed not just as materials for you to learn, but as a companion to take you and your family throughout the night.

Here's How:

There are ten sections. At the beginning of each section is the time over the course of the night to learn that section. Each section is allotted 30 minutes to get through. Much like the snack breaks at your shul, this is designed to help pace you through the night.

Every section has 4 parts:

1. **The Gemara** (in Hebrew and English) - this is the primary text the section is focusing on.
  2. **The Questions** - To help break open the ideas and insights the Gemara is teaching. These questions are usually open-ended. It's not about the question as much as it's about the conversation they can create.
  3. **The Idea** - One short and hopefully meaningful takeaway from the Gemara.
  4. **The Coffee Hock** - Everyone needs coffee breaks throughout the night. But if you have the extra energy to learn through the break try the Coffee Hock - sources culled from commentators that bring out different ideas from the Gemara. Presented only in its original Hebrew, this is the perfect space to challenge yourself this Shavuot.
-

I'VE BEEN UP ALL NIGHT (AND I MIGHT SLEEP ALL DAY)

Why do we stay up all night on Shavuot night?

If you do the math, you don't really learn that much longer. If the goal was Talmud Torah, it would make more sense to learn for a bit later, get a full night's sleep, and then learn the following afternoon. Rav Tzvi Berkowitz, senior rebbe at Ner Yisroel, gave a short and powerful answer.

We stay up all night, he explained, because when you're in love you do crazy things.

אהבה מקלקלת את השורה
בראשית רבה נח:ח

LOVE BREAKS THE SEQUENTIAL

When a couple begins dating they can plan a date--maybe a dinner or a show. When dinner is over, the date is over. But once you're in love, it's hard to plan dates. You want to stay up all night talking with one another. Sure, you'll be exhausted the next day. And of course it doesn't really make sense. But when you are in love you do crazy things.

12:00 AM

SOURCES

אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת פה.

בירחא תליתאי כמאן כרבנן: ¹ ויתיצבו
בתחתית ההר ⁽⁶⁾ א"ר אבדימי בר חמא בר
חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר
כנגיית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה
מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם א"ר אחא
בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא אמר
רבא ⁽⁶⁾ אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשורוש
דכתיב ² קימו וקבלו היהודים ⁽⁷⁾ קיימו מה
שקיבלו כבר ⁽⁸⁾ אמר חזקיה מאי דכתיב

The Gemara cites additional homiletic interpretations on the topic of the revelation at Sinai. The Torah says, "And Moses brought forth the people out of the camp to meet God; and they stood at the lowermost part of the mount" (Exodus 19:17). Rabbi Avdimi bar Chama bar Chasa said: the Jewish people actually stood beneath the mountain, and the verse teaches that the Holy One, Blessed be He, overturned the mountain above the Jews like a tub, and said to them: If you accept the Torah, excellent, and if not, there will be your burial. Rav Acha bar Ya'akov said: From here there is a substantial caveat to the obligation to fulfill the Torah. The Jewish people can claim that they were coerced into accepting the Torah, and it is therefore not binding. Rava said: Even so, they again accepted it willingly in the time of Ahasuerus, as it is written: "The Jews ordained, and took upon them, and upon their seed, and upon all such as joined themselves unto them" (Esther 9:27), and he taught: The Jews ordained what they had already taken upon themselves through coercion at Sinai.

THINGS TO THINK ABOUT

- Why would Hashem force the Jewish people to accept the Torah? Is there any positive message that being forced to do something could send?
- What was the difference between the revelation at Mount Sinai and the revelation during the times of Purim?
- How does doing something through love or fear differ?

DIGGING DEEPER

No one wants to be forced. Try to get a child in the bath, a teenager into class, or an adult into a new role at work--no one likes being forced. So why did God force the Jewish people to accept the Torah? Rabbi Yehudah Lowe, known as the Maharal, writes that forcing the Torah sent an important message to the Jewish people and the world. The Torah was forced because the Torah was necessary. When something is absolutely necessary, you don't leave it up to chance. Forcing the Torah reminded the Jewish people and the world that the revelation of the Torah was intrinsically necessary for the purpose of the world (see Tiferes Yisroel ch. 32).

But why lift up the mountain? Surely there are other ways for God to show the world the importance of Torah. Was this threat really necessary? Lifting the Torah, Rav Betzalel Ashkenazi writes in his Shitah Mekubetzes (Kesubos 7a), was important imagery. Lifting up the mountain wasn't just a threat--it was a chuppah, a wedding canopy. In fact, if you close your eyes and imagine God lifting up the mountain surrounded by the Jewish people, you'll notice something extraordinary. When Mount Sinai was lifted up, surrounded by the Jewish people--no one is under it. Think about it. The Jewish people had to step under the mountain and choose to make Torah a part of their fundamental identity.

That is the choice every Shavuot. Are we ready to step underneath the mountain and recommit our relationship with God and His Torah.

מדרש תנחומא נח פרק ג

ולא קבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית שנאמר ויתיצבו בתחתית ההר (שמות י"ט) ואמר רב דימי בר חמא א"ל הקב"ה לישראל אם מקבלים אתם את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם ואם תאמר על התורה שבכתב כפה עליהם את ההר והלא משעה שאמר להן מקבלין אתם את התורה ענו כלם ואמרו נעשה ונשמע מפני שאין בה יגיעה וצער והיא מעט אלא אמר להן על התורה שבע"פ שיש בה דקדוקי מצות קלות וחמורות והיא עזה כמות וקשה כשאל קנאתה לפי שאין לומד אותה אלא מי שאוהב הקב"ה בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאודו שנא' ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך (דברים ו'). ועיקר אהבה בא מלימוד תושבע"פ ע' שיר השירים א:ב יִשְׁקֶנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי טוֹבִים דְּדִיךְ מִיָּיִן וע"ז כתב במדרש רבה שיר השירים פרשה א פסקה יח חברייא בשם רבי יוחנן חביבין דברי סופרים מדברי תורה שנאמר כי טובים דודיך מיין.

גור אריה שמות פרשת יתרו פרק יט

אבל העיקר הפירוש אשר נראה פשוט, כי כפה עליהם ההר כגיגית לומר 'אם לא תקבלו התורה, שם תהא קבורתכם' (שבת פח). לומר כי התורה היא הכרחית לקבלה, ואם לא יקבלו התורה - שמה תהא קבורתם. וידוע, כי דברים המוכרחים להיות הם חשובים במעלה יותר, שאי אפשר מבלעדם, ואין קיום לנמצא בזולתם. לכך כפה עליהם ההר כגיגית להודיע מעלת התורה, שאי אפשר מבלעדה כלל. ואם לא היה עושה זה, היו אומרים כי התורה אין הכרחית לעולם, רק ברצון קבלו עליהם, ואם לא קבלו - לא היו צריכין. לכך היה השם יתברך מפתה ומרצה אותם קודם, וכאשר ראו שעיקר נתינתה על ידי כפיית ההר, היו מוכרחים לומר כי נתינתה מוכרחת, שאין להם קיום זולתה. ולכך הביא שם (שבת פח). על המאמר זה 'ויהי ערב ויהי בוקר יום הששי' (בראשית א, לא), ה"א יתרה למה לי, מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית, שאם לא יקבלו ישראל את התורה יחזור העולם לתוהו ובוהו. וזה המאמר בא לפרש למה כפה עליהם הר כגיגית, לומר כי נתינת התורה היא מוכרחת.

ואפילו הכי קאמר רבא שם (שבת פח). 'מכאן מודעה רבה לאורייתא', פירוש שהיה מכריח אותם לקבל התורה, אף על גב דלפי זה לא חזרו מן 'נעשה ונשמע', סוף סוף בשעה שקבלו התורה היו מוכרחים, וכיון שהיתה קבלתם בהכרח, יש כאן מודעה רבה לאורייתא.

וקאמר ד'הדר קבלו עליהם בימי אחשורוש', דכתיב (אסתר ט, כז) "קיימו וקבלו", 'קיימו מה שקבלו כבר'. פירוש, שהיו מקבלים עליהם מצוה אחת ממצוות התורה, דהיא קריאת מגילה, ואף על גב דאין כאן אונס, והם מעצמם קבלו עליהם, וכיון דהם מעצמם הסכימו לעשות מצוה זאת, (ו) זהו קבלת כל התורה, שאין יוסיפו עוד מצוה - אם הראשונים הם מוכרחים עליהם, לפיכך קבלת קריאת המגילה הוא קבלת התורה ברצון.

12:30 AM

SOURCES

פח: אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

עובדת גליליים שוב מה כתיב בה: ויזכור את יום השבת לקדשו כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכים שבות שוב מה כתיב בה: ולא תשא משא ומתן יש ביניכם שוב מה כתיב בה: ויכבד את אבך ואת אמך אב ואם יש לכם שוב מה כתיב בה: ולא תרצח לא תנאף לא תגנוב קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם מיד הורו לו להקב"ה שנאמר ד' ארונים מה אריך שמך וגו' ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר עלית למרום שבות שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות אף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר ויתן את הקמעות ויכפר על העם ואומר ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו' אי לאו דאמר ליה מי הוה דיע

ואריב"ל בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מות לילד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לפניו המודה נהוה שנגויה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אחת מבקש ליתנה לבשר דם מה אנשי כי תזכרו וכן אדם כי תפקדו ה' ארונים מה אריך שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים אמר לו הקב"ה למשה החזיר לכן תשובה אמר לפניו רבש"ע מתיירא אני שמא ישרופני בהבל שפירים אמר לו אחז בכסא כבודי וחזור לכן תשובה שנאמר מה ארוך פני כסא פרשו עליו ענו ואמר ר' נתן מלמד שפרש שרי מין שכינתו ונתנו עליו אמר לפניו רבונו של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה: ואני ה' אלהיך אשר היצאתיך מארץ מצרים אמר להן למצרים ידרתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם שוב מה כתיב בה: לא יהיה לך אלהים אחרים בין עמים אתם שרוין שעובדין עובדת

And Rabbi Yehoshua ben Levi said: When Moses ascended on High to receive the Torah, the ministering angels said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, what is one born of a woman doing here among us? God said to them: He came to receive the Torah. The angels said before Him: The Torah is a hidden treasure that was concealed by you 974 generations before the creation of the world, and you seek to give it to flesh and blood? "What is man that You are mindful of him and the son of man that You think of him?" (Psalms 8:5). Rather, "God our Lord, how glorious is Your name in all the earth that Your majesty is placed above the heavens" (Psalms 8:2). The rightful place of God's majesty, the Torah, is in the heavens.

The Holy One, Blessed be He, said to Moses: Provide them with an answer as to why the Torah should be given to the people. Moses said before Him: Master of the Universe, I am afraid lest they burn me with the breath of their mouths. God said to him: Grasp My throne of glory for strength and protection, and provide them with an answer. And from where is this derived? As it is stated: "He causes him to grasp the front of the throne, and spreads His cloud over it" (Job 26:9), and Rabbi Nachum said: This verse teaches that God spread the radiance of His presence and His cloud over Moses. Moses said before Him: Master of the Universe, the Torah that You are giving me, what is written in it? God said to him: "I am the Lord your God Who brought you out of Egypt from the house of bondage" (Exodus 20:2). Moses said to the angels: Did you descend to Egypt? Were you enslaved to Pharaoh? Why should the Torah be yours? Again Moses asked: What else is written in it? God said to him: "You shall have no other gods before Me" (Exodus 20:3). Moses said to the angels: Do you dwell among the nations who worship idols? Again Moses asked: What else is written in it? "Remember the Shabbat day to sanctify it" (Exodus 20:8). Moses asked the angels: Do you perform labor that you require rest from it? Again Moses asked: What else is written in it? "Do not take the name of the Lord your God in vain" (Exodus 20:7), meaning that it is prohibited to swear falsely. Moses asked the angels: Do you conduct business with one another that may lead you to swear falsely? Again Moses asked: What else is written in it? "Honor your father and your mother" (Exodus 20:12). Moses asked the angels: Do you have a father or a mother? Again Moses asked: What else is written in it? God said to him: "You shall not murder, you shall not commit adultery, you shall not steal" (Exodus 20:13). Moses asked the angels: Is there jealousy among you, or is there an evil inclination within you? Immediately they agreed with the Holy One, Blessed be He, that He made the right decision to give the Torah to the people, and as it is stated: "God our Lord, how glorious is Your name in all the earth" (Psalms 8:10), while "that Your majesty is placed above the heavens" is not written because the angels agreed with God that it is appropriate to give the Torah to the people on earth.

Immediately, each and every one of the angels became an admirer of Moses and passed something to him, as it is stated: "You ascended on high, you took a captive, you took gifts on account of man, and even among the rebellious also that the Lord God might dwell there" (Psalms 68:19). The meaning of the verse is: In reward for the fact that they called you man, you are not an angel and the Torah is applicable to you, you took gifts from the angels. And even the Angel of Death gave him something, as Moses told Aaron how to stop the plague, as it is stated: "And he placed the incense, and he atoned for the people" (Numbers 17:12). And the verse says: "And he stood between the dead and the living, and the plague was stopped" (Numbers 17:13). If it were not that the Angel of Death told him this remedy, would he have known it?

THINGS TO THINK ABOUT

- Why would the angels feel that it would be inappropriate to give the Torah to human beings? How does Moshe's response address their concern?
- What is the significance of the gifts that the angels gave Moshe?
- Should the fact that the Torah was designed for people and not for angels change how we approach the study and observance of Torah? Why or Why not?

DIGGING DEEPER

Why would angels even want the Torah? Did they even bother to read it--nothing inside, as Moshe protests, has anything to do with the life of an angel.

Several centuries ago, Rabbi Dovid ben Zimra was asked why we can't write in the vowelization and cantillation marks inside of a Torah (see Teshuvot Radvaz vol. 3 #643). It's a question that nearly every Bar Mitzvah boy has asked themselves. His answer is fascinating. The Torah, he explains, is not just the earthly Torah as we have it in front of us. The entire Torah is, in fact, the name of God and there is a more transcendent Torah--undivided into the words and paragraphs we are familiar with--from which God created the world. This transcendent Torah, the Radvaz explains, was the Torah the angels were interested in retaining.

Torah is both transcendent and human. We need to remember both. The letters of the Torah have inherent spiritual significance and meaning--even the angels wanted to keep it. But the Torah as we have it is for human beings. The commandments, the prohibitions, they all address the imperfect human condition. When we reflect on our own failures and personal blemishes, we shouldn't think that makes Torah less relevant for us. Our imperfection is the reason we were given the Torah.

שו"ת רדב"ז ח"ג ס' תרמ"ג (סימן אלף סח)

שאלה למה אין כותבין הנקודה בס"ת כיון שהכל נתן למרע"ה בסיני וגם הטעמים שהרי גם הטעמים מבארים טעם הכתובים לפעמים וע"ש שהשיב ע"פ גמ' שבת פח: במה ששאלו המלאכים להקב"ה כשעלה משה למרום מה לילוד אשה בינינו וכו' ע"ש וצ"ל בפ' הגמ' שם שהמלאכים היו קורין בתורה קריאה אחרת ורוחנית בלא פיסוק התבות על דרך שמותיו של הקב"ה והודיעם שיש לתורה קריאה אחרת גשמית ע"ד פיסוק התבות בענייני בני אדם בטומאה וטהרה ואיסור והיתר ופטור וחייב... וזה הטעם שאין לכתוב נקודות וטעמים בס"ת "כאשר היתה באמנה אתו יתברך כדי שיהיו בה שתי קריאות רוחנית וגשמית כדי שמי שיכול להשיג ישיג." וזה ג"כ פשט בגמ' ברכות נה. יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. ומסר הנקודות והטעמים כשאר תושבע"פ שהיא פ' תושב"כ והדבר ידוע כי האותיות בלא נקודות וטעמים יש בהם משמעות הרבה וצורפים שונים וקריאות הפכיות ולכך לא ניתנו הנקודות והטעמים לכתב בס"ת ויכתבו בחומשים מש' עת לעשות לה' כדי שלא ישתכח תורת הקריאה כשאר תורה שבעל פה. וזה הוי פ' ג"כ למה שמצינו שנכתבו קצת ספורים בתורה שנו' לכאו' שאין בהם צורך וכמה גופי תורה נרמזו ע"ש. ואולי זה הוי ג"כ פ' לד' המנחת חינוך הקדמה לספר דברים שכתב שם לבאר ענין של אין מוקדם ומאוחר בתורה.

ספר החינוך הקדמה לספר דברים

כתב הרמב"ן ז"ל [בפירושו בתחלת דברים], ענין הספר הזה ידוע, שהוא משנה התורה, יחזור בו משה רבנו עליו השלום לדור הנכנס בארץ רוב מצוות התורה הצריכות לישראל, ויזהיר אותם עליהם אזהרות מרובות. ויפחידם הרבה בענשם, ופעמים יוסיף בהן ביאור בקצתם, אבל בכל מצוות הכהנים לא ידבר ולא יוסיף אזהרה, שהכהנים זריזין הם [שבת כ' ע"א].

ועוד יוסיף בספר הזה קצת מצוות שלא נזכרו כלל. כגון היבום, ודין מוציא שם רע, ודין גירושין באשה, והעדים זוממין וזולתם. ואין ספק כי כולן נאמרו למשה בסיני, או באהל מועד בשנה הראשונה, כי בערבות מואב לא נתחדש לו אלא דברי הברית כאשר נתפרש בו [דברים כ"ה, ס"ט]. ועל כן לא נאמר בספר הזה וידבר ה' אל משה לאמר צו את בני ישראל, או דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מצוה פלונית. עד כאן.

וזה שלא הוזכרו אלה המצוות בספרים הראשונים כמו שאר המצוות, אל תתמה בדבר אחר אמרם זכרונם לברכה בכמה מקומות [פסחים ו' ע"ב] אין מוקדם ומאוחר בתורה.

ושורש ענין זה לפי הדומה, כי התורה תכלול כל החכמות מלבד פשט עניניה המתוקים ויסודות מצוותיה החזקים, ואפשר כי מפני כן צריך להיות פרשיותיה ואותיותיה במקום שהם, והכל מכון מאת אדון החכמה ברוך הוא, וזה טעם מספיק.

88:00 AM

SOURCES

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

כ"א:

אמר רב בשעה ^א שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תליץ תליץ של הלכות אמר לפניו רבש"ע הראהו לי אמר לו חזור לאחורך הלך וישב בסוף ^ב שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר ^ג אחד אמרו לו תלמידיו רבי מנין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתיישבה דעתו חזר ^ד ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבנו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני

Rav Yehuda says that Rav says: When Moses ascended on High, he found the Holy One, Blessed be He, sitting and tying crowns on the letters of the Torah. Moses said before God: Master of the Universe, who is preventing You from giving the Torah without these additions? God said to him: There is a man who is destined to be born after several generations, and Akiva ben Yosef is his name; he is destined to derive from each and every thorn of these crowns mounds upon mounds of halakhot. It is for his sake that the crowns must be added to the letters of the Torah.

Moses said before God: Master of the Universe, show him to me. God said to him: Return behind you. Moses went and sat at the end of the eighth row in Rabbi Akiva's study hall and did not understand what they were saying. Moses' strength waned, as he thought his Torah knowledge was deficient. When Rabbi Akiva arrived at the discussion of one matter, his students said to him: My teacher, from where do you derive this? Rabbi Akiva said to them: It is a halakha transmitted to Moses from Sinai. When Moses heard this, his mind was put at ease, as this too was part of the Torah that he was to receive.

Moses returned and came before the Holy One, Blessed be He, and said before Him: Master of the Universe, You have a man as great as this and yet You still choose to give the Torah through me. Why? God said to him: Be silent; this intention arose before Me.

THINGS TO THINK ABOUT

- Hashem explains that the crowns were included in the Torah so generations later, they would first be used by Rabbi Akiva. What does this say about Torah's relevance in each generation? What are ways our generation can tap into the Torah in ways that haven't been accessible before?
- How could Rabbi Akiva's teaching be rooted in "הלכה למשה מסיני" – a halakha transmitted to Moses from Sinai" when Moshe himself did not understand the teaching?
- Why was Moshe Rabbeinu chosen to receive the Torah, especially given his question to Hashem regarding Rabbi Akiva?

DIGGING DEEPER

Moshe and Rabbi Akiva represent two different paths towards God. God revealed himself to Moshe through fire. Moshe found God for the first time at the burning bush (Shemos ch. 3). It was a flash. Moshe represents the clarity of prophecy and the realization of God that can come in an instant.

Rabbi Akiva met God through water. After watching a slow drip create a crevice in a rock, Rabbi Akiva decided to begin studying Torah in the middle of his life. If the slow drip of water could change a rock, surely Torah could still penetrate his soul (see Avos D'Rebbe Nosson 2:6). Rabbi Akiva found God through a slow drip. It wasn't a flash of fire, it was the slow developmental change of water.

Moshe represents the Written Torah handed directly from God. Rabbi Akiva represents the Oral Law that is developed through the wisdom of our tradition. Each are different paths--each are a part of the experience of Torah. Moshe understood that there are some aspects of Torah and life that can only be understood through the gradual lens of experience.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א הקדמה

ובזה ביארתי מה שאיתא במנחות דף כ"ט א"ר יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעבך על ידך אמר לו אדם אחד יש ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות, שלכאורה לא מובן לשון כתרים שאמר. ועוד קשה שאלת משה מי מעבך, מה כוונתו בזה, דמה שפרש"י למה אתה צריך להוסיף עליהם אין שייך ללשון מעבך דאף אם היה שייך בכיול להיות מעבך יקשה למה לו זה, ואם כוונתו להקשות למה לא כתב בפירוש לא מובן תירוצו בזה שר"ע ידרוש תילין של הלכות. אבל לפ"מ שבארתי מדויק לשון כתרים שנמצא שהשי"ת עשה את אותיות התורה למלכים היינו שיעשה ההכם וידמה מלתא למלתא ויפסוק הדין כפי הבנת טעם האותיות שבתורה, וכשיהיה מחלוקת יעשו כפי הבנת רוב חכמי התורה אף שאפשר שלא נכתבו לא האמת ולא היה דעת הב"ה כן, דהקב"ה נתן את התורה לישראל שיעשו כפי שיבינו את הכתוב ואת המסור בע"פ בסיני לפי הבנתם ויותר לא יפרש ולא יכריע השי"ת בדיני התורה שלא בשמים היא אלא הסכים מתחלה להבנת ופירוש חכמי התורה ונמצא שאותיות התורה הם מלכים שעושים כפי מה שמשמע מהתורה לחכמי התורה אף שאולי לא היה זה כתובת הש"ת. ונראה לשון אמרה תורה שמצינו בכמה דוכתי משום דאנן דין רק איך אומרת התורה. וכן נראה מה שאיתא בעירובין דף י"ג על ב"ש ובי"א אלו ואלו דברי אלקים חיים, כיוון שיכולין לפרש בתורה כב"ש וכבי"ה הרי נמצא שנאמר כתרייהו כל זמן שלא נתבטלו דעת אחד רבנים החולקים. והוא פירוש מי מעבך שמשה שאל למה עושה הקדוש ברוך הוא האותיות למלכים שיעשו כפי משמעות החכמים בלשון הכתוב והמסור, דמי מעבך שתכתוב באופן שלא יהיה אפשר לפרש רק דרך אחד ככוונתך האמתית ולמה נתת כח מלוכה להאותיות שמצא שלפעמים יעשו שלא ככוונתך. והשיב הקדוש ברוך הוא משום שר"ע זה ידרשו ר"ע לכוונתם תילין של הלכות שהוא הגדלת תורה ממעט הנכתב והנמסר ולכתוב הרבה כל דבר בפרט אין קץ שהתורה היא בלא קץ וגבול עיין בעירובין דף כ"א. ומאחר שנתברר שהאמת להוראה הוא מה שנראה להחכם אחרי שעמל ויגע לברר ההלכה בש"ס ובפוסקים כפי כחו כבובד ראש וביראה מהשי"ת שכן יש להורות למעשה וזה מחוייב להורות, גם החכמים שבויר הוא יש להחשיבם הגיעו להוראה ומחוייבים להורות משום שהוראתם נחשב דין אמת. ומה שבב"ד דף ל"ג בת"ח ששגגות נעשות להם כדונות הוא רק כשלא טרחו לברר היטב כדפרש"י הם בדי"ה לעמי ובדי"ה הוא זהיר ויותר מזה מבואר בפרש"י אבות פ"ד מ"י שכתב הוא זהיר בלמוד לפלפל ולחקור וקדקדקו שמתוך שאין מודקדקין בלמוד ומורין שלא כדין נעשה כזו. וכן פי' הר' יונה שם שיחזור הדברים עד שלא ישכח דבר ועד שירד ועומקן של דברים גם לא יסמוך בסברה הראשונה אשר בכל זה עושה ודון כי בכל דבר שהטעות מצויה לא נתן אל לבו וחוטא נקרא פושע שהי"ל לידע שיש טעות עיין שם, אבל כשטרח ויגע בכל כחו לברר הדין מחוייב להורות כן ומקבל ע"ז שבר בכל אופן.

מהרש"א חידושי אגרות מסכת מנחות דף כט עמוד ב

נמצא להקדוש ב"ה שיושב וקושר כתרים כו'. ענין קשר נאמר שיעשה אותו להוכיח בו דבר מה כדי שלא תשתכח כמ"ש לענין ציצית למען תזכרו וגו' ולזה אלו קשרי אותיות המה הרומזים לדברים פנימיים העליונים בכתרי יתברך ב"ה לזכרם ע"ז כדלקמן בחסריתא לגגיה דח"י וכתרעא דה' ומשה חשב דאין דעת האנושי מגיע להבין כוונתו וע"כ אמר מי מעבך כו' כיון דאין אלו קשרי אותיות צורך לדעת אנושי שאין עומד עליון מקוצר שכלו מי מעבך כו' דלעצמך ודאי אין צורך בהן כי מי מעבך על ידך מלווה בלא עשיית קשר וא"ל דודאי לצורך דעת אנושי אני קושרן אדם א' כו' ועקיבא כו' שעתי' לדרוש בו תילי תילים של הלכות דלא אי שיש בקשרי של אותיות דברים פנימיים אלא גם תילי תילים של הלכות תלויים בהן שרע"ק דורשין א"ל רבש"ע הראהו לי שבשם שיגלה לו אותן סודות של הקשרים שהיו נגלו לעתיד לרע"ק א"ל חזר לאחוריק הלך כו' ע"פ מ"ש בפרק הבונה שדרשו שם סדרן של אותיות מאל"ף ועד תי"ו ושוב דרשו אותן לאחור מתי"ו ועד א"ל"ף כדאמרין שם ו"ש לו טרם שילמוד רמז קשר האותיות ילמוד רמז סדר האותיות גם לאחור ו"ש שיש משה לסוף ח' שורות דהיינו שיש ח' שורות א"ב משנות לפי הנקודות שמונה שיש בהן ויש בהן ודאי רמזות שונות לפי הנקודות שמונה ואמר שלא ידע מה היו אומרים בכונת האותיות שיש ח' שורות למפרע והיה תש כחו שהיה מצטער על שלא ידע כוונתו כיון שהגיעו לזרב אחד דהיינו מסופר ואין עד האחד שהוא מורה על אחד וא"ל תלמידיו רבי מנין זה כי שתהיה האחד בראש האותיות להורות על האחדות ולא את אחת וא"ל שלא ידע כוונה בזה בצורת האות של האחד שתהיה היא הראשונה לאותיות להורות על האחדות אבל דבר זה הלי"מ נתייבשה דעתו שראה שזרבו זה תולה ודאי בדעת אנושי לפי שכלו וא"ל להשיג כל סודות התורה בזה אמר לפניו כו' א"ל כך עלה במחשבה כו' דודאי כך עלה במחשבה כמו שאתה חושב אבל כי לא מחשבותיכם מחשבותי כי גם בזה דעת אנושי קצר מהשיג אמר לפניו כו' א"ל חזר לאחוריק כו' דהיינו כמו שדורשין האותיות לאחור מת' ועד א' כמפורש פרק הבונה א"ת ב"ש כו' ע"כ מדת רשעים כמו מדת צדיקים א"ת ב"ש כו' ע"ש שבו מפורש שהצדיקים מקבלים עונשן בעה"ז לרבות שכרן בעה"ב אמר לפניו כו' זו תורה שתרמוזו על שבר עונשן ואמר כי כך עלה במחשבה כמו שאתה חושב כו' ובמפורש לעיל ודו"ק:

88:30 AM

SOURCES

ב.

סדר תעניות אלו פרק שלישי תענית

אלא שזכה קנה לימול הימנו קולמוס לכתוב בו ספר תורה נביאים וכתובים תנו רבנן לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו^א מעשה שבא רבי אלעזר^ב (בן ר') שמעון ממגדל גדרור מבית רבו והיה רכוב על החמור ומטייל על שפת נהר ושמח שמחה גדולה והיתה דעתו נסה עליו מפני שלמד תורה הרבה

נודמן לו אדם אחד שהיה מכווער ביותר אמר לו שלום עליך רבי ולא החזיר לו אמר לו ריקה כמה מכווער אותו האיש שמא כל בני עירך מכווערין כמותך אמר לו איני יודע אלא כך ואמור לאומן שעשאני כמה מכווער כלי זה שעשית כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתמח לפניו ואמר לו "נענית לך מחול לי אמר לו איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכווער כלי זה שעשית היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו יצאו בני עירו לקראתו והיו אומרים לו שלום עליך רבי רבי מורי מורי אמר להם למי אתם קורין רבי רבי אמרו לו לזה שמטייל אחרך אמר להם אם זה רבי אל ירבו כמותו בישראל אמרו לו מפני מה אמר להם כך וכך עשה לי אמרו לו אעפ"כ מחול לו שאדם גדול בתורה הוא אמר להם בשבילכם הריני מוחל לו ובלבד שלא יהא

The Sages further taught in praise of the reed: A person should always be soft like a reed, and he should not be stiff like a cedar. An incident occurred in which Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon, came from Migdal Gedor, from his rabbi's house, and he was riding on a donkey and strolling on the bank of the river. And he was very happy, and his head was swollen with pride because he had studied much Torah.

רגיל לעשות כן מיד נכנס רבי אלעזר^ב (בן רבי שמעון) ודרש לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו^א ולפיכך זכה קנה לימול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות: וכן עיר שיש בה דבר או מפלגה כר:

He happened upon an exceedingly ugly person, who said to him: Greetings to you, my rabbi, but Rabbi Elazar did not return his greeting. Instead, Rabbi Elazar said to him: Worthless [reika] person, how ugly is that man. Are all the people of your city as ugly as you? The man said to him: I do not know, but you should go and say to the Craftsman Who made me: How ugly is the vessel you made. When Rabbi Elazar realized that he had sinned and insulted this man merely on account of his appearance, he descended from his donkey and prostrated himself before him, and he said to the man: I have sinned against you; forgive me. The man said to him: I will not forgive you go until you go to the Craftsman Who made me and say: How ugly is the vessel you made.

He walked behind the man, trying to appease him, until they reached Rabbi Elazar's city. The people of his city came out to greet him, saying to him: Greetings to you, my rabbi, my rabbi, my master, my master. The man said to them: Who are you calling my rabbi, my rabbi? They said to him: To this man, who is walking behind you. He said to them: If this man is a rabbi, may there not be many like him among the Jewish people. They asked him: For what reason do you say this? He said to them: He did such and such to me. They said to him: Even so, forgive him, as he is a great Torah scholar.

He said to them: For your sakes I forgive him, provided that he accepts upon himself not to become accustomed to behave like this. Immediately, Rabbi Elazar, son of Rabbi Shimon, entered the study hall and taught: A person should always be soft like a reed and he should not be stiff like a cedar, as one who is proud like a cedar is likely to sin. And therefore, due to its gentle qualities, the reed merited that a quill is taken from it to write with it a Torah scroll, phylacteries, and mezuzot.

THINGS TO THINK ABOUT

- What do you think the rabbi meant when he said that person was ugly?
- What did the person's response "Go and tell my Maker" mean?
- Who in the story is modeling the flexibility of change?
- What are the limits to the flexibility of Torah?

DIGGING DEEPER

Few people would ever walk up to someone and call them ugly. Even a blunt friend would find a way to soften such a remark. How could a rabbi just straight out say someone is ugly?

We may not walk up to people and call them ugly, but we see a lot of ugliness. Our spiritual ideals can create a lense where we look at the rest of the world--those who do not live up to our ideals--with negativity and ugliness. Those who aren't as committed, those who aren't as inspired, those who aren't as learned can seem ugly to those who are.

But the Torah should not be written with the rigidity of a cedar, it requires the flexibility of a reed.

This is a story about learning how to be flexible with those who do not reach our ideals. We write our Torah with reeds to model the flexibility, warmth, and resilience that creates a Torah world where everyone can be included. Our Torah can't be stiff and unyielding. Our Torah needs to include everyone.

ר' צדוק הכהן מלובלין – פרי צדיק פרשת קדושים

וזה מרומז בגמרא (תענית כ' ב) בעובדא דר' אלעזר ברבי שמעון דנודמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר ואמר לו שלום עליך רבי וכו' אמר לו ריקה כמה מכוער אותו האיש וכו' אמר לו וכו' לך ואמור לאומן שעשני כמה מכוער כלי זה שעשית, וכתבו התוס' דאותו אדם היה אליהו ולטוב נתכוון כדי שלא ירגיל בדבר, והיינו דר' אלעזר ברבי שמעון שהיה שמת שמחה גדולה מפני שלמד תורה הרבה היינו שהיה קדוש בענין זה והיה ממאס בהנכשל בזה הענין דנקרא מכוער, ואליהו מלאך הברית שמצד זה נקראים כל ישראל ועמך כולם צדיקים כמו שמוכא בזה"ק (ח"ב כ"ג א) כיון דאתגור איקרי צדיק, היה קשה בעיניו מה שממאס ר' אלעזר נפשות מישראל אף הנפש הנכשל בענין זה, כי באמת נפשות ישראל צדיקים, ורצונינו לעשות רצונך רק השאור שבעיסה מעכב (כמו שאמרו ברכות שם) ובתשובה מתרפא הכל ולא יפול צרור ארץ ויתרבה עוד האור מתוך החושך, לכן נדמה לו לאדם מכוער בשחרות שמצד פגם הברית ור' אלעזר היה ממאס אותו לגמרי ולא החזיר לו שלום, והשיב לו לך אמור לאומן שעשני כמה מכוער כלי זה שעשית, כי גם הכיעור הוא מעשה האומן כדי שיהא האור מתוך החושך, וכמו כן מצינו בגמרא (נדרים נ' ב) דאמרה ליה בת קיסר לרבי יהושע בן חנניה אי חכמה מפוארה בכלי מכוער אמר לה אביך במה רמי חמרא וכו' אמר לה אתון דחשיבותו רמי במאני כספא ודהבא ותקיף וכו' אי הוו סני הוו גמירי טפי, זה מרמז גם כן על הנהורא דמגו חשוכא כי חמרא מרמז על תורה שבעל פה שנקרא יין מסכתי, שהוא הרוב חכמה לתקן הרוב כעס, וזה רמזו במה שאמרה לו חכמה מפוארה בכלי מכוער, ועל זה השיב לה דחמרא מחזיקים דוקא במאני דפחרא ובכלי כסף מתקלקל, כי רצונו יתברך הוא לתקן הרוב כעס על ידי הרוב חכמה ולית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא וכו', והפסוק זה שייכת לפרשת קדושים תהיו דמורו ז"ל (ויקרא רבה כ"ד, ו') בכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה.

ר' צדוק הכהן מלובלין – רסיסי לילה פרק ב'

השכל והרצון הם שני מנהיגי האדם דלכן אמרו בירושלמי סוף פרק קמא דברכות (ט): אי את יהיב עינא וליבא לי אנא ידע דאת דילי. עין רצה לומר עיני השכל ואמרו (עבודה זרה כח): שוריינא דעינא בלבא תלי כי העיקר הלב כי ממנו תוצאות חיים. והשכל נמשך אחר הרצון כענין שנאמר (שמות כג, ח) כי השוחד יעור וגו' כי הרצון מטש השכל. ועל זה אמרו (יומא עב): למה זה מחיר וגו' ולב אין ומכל מקום אמרו גם כן (במדבר רבה י' ב) עין רואה ולב חומד שהשכל מוליד הרצון. ועל זה אמרו (אבות פרק ג, יז) אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה שניהם קשורים יחד זה בזה והא בלא הא לא סגי. ואיתא אבי ואמי עובוני וגו' כידוע אבא ואימא הוא מוחא ולבא ושניהם עובוני בעונות אין חכמה ואין בינה בעידן דיצר הרע לית דמדכר ליצר טוב (כמו שאמרו נדרים לב:), ואין לנו שכל ולא רצון. רק מכל מקום ה' יאספני והקב"ה עוזרו ויכול לו גם בדורות אחרונים כענין אמור לאומן שעשאני כמה מכוער כו' (תענית כ:), והקב"ה הוא אומן שעשאנו כך בלא שכל ובלא בינה שבלב ורצון. הוא יאספנו פירוש אסיפה הוא קבוץ הנדחים והוא כל עיקר הישועה וקבץ נדחיו וגו' של כל פרט נפש אם יקובצו נדחיו כל חלקי נפשו למקום אחד הוא צדיק ונושע.

82:00 AM

SOURCES

מאימתי פרק ראשון ברכות

יא:

א"צ לברך שכבר נפטר באהבה רבא אמר רב
הונא למקרא צריך לברך ולמדרש א"צ לברך
ור' אלעזר אמר למקרא ולמדרש צריך לברך
למשנה א"צ לברך ור' יוחנן אמר אף למשנה
נמי צריך לברך [אבל לתלמוד א"צ לברך]
ורבא אמר יאף לתלמוד צריך (לחזור ו) לברך
דאמר רב חייא בר אשי זימנן סגיאין הוה
קאימנא קמיה דרב לחנויי פרקין בספרא דבי
רב הוה מקדים וקא משי ידיה וברך ומתני לן
פרקין. מאי מברך א"ר יהודה אמר שמואל
אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי
תורה ור' יוחנן מסיים בה הכי והעבר נא ה'
אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפניות עמך
בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ויעוסקי
תורתך ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו
ישראל ורב המנונא אמר אשר בחר בנו מכל
העמים ונתן לנו את תורתך ברוך אתה ה'
נותן התורה אמר רב המנונא זו היא מעולה
שברכות הלכך לימרינהו לכולהו: חנן

Rav Huna said: For the study of Bible, one must recite a blessing, as it is the word of God, and for halakhic midrash, the derivation of halakhot from verses, one need not recite a blessing.

And Rabbi Elazar said: For Bible and midrash, which includes halakhot derived from verses themselves, one must recite a blessing; for Mishna, which is only comprised of halakhic rulings issued by the Sages, one need not recite a blessing.

And Rabbi Yochanan said: Even for Mishna, which includes final, binding halakhic rulings, one must recite a blessing as well, but for Talmud, which comprises a study of the Mishna and the rationales for its rulings, one need not recite a blessing.

And Rava said: Even for Talmud, which is the means to analyze the significance of the halakhot, and is the only form of Torah study that leads one to its true meaning, one must recite a blessing.

This statement is supported by the practical halakha derived from observation of Rav's practice. His student, Rav Chiyta bar Ashi, said: Many times I stood before Rav to study our chapter in the Sifra, also known as Torat Kohanim, the halakhic midrash on Leviticus, of the school of Rav, and I saw that Rav would first wash his hands, then recite a blessing, and only then he would teach us our chapter. This demonstrates that even before their study of Torat Kohanim, which, due to Rav's explanation of the reasons behind the halakhot, was the equivalent of studying Talmud, one must recite a blessing.

The Gemara clarifies: What formula of blessings does he recite? There is a dispute over the formula of the blessings as well. Rav Yehuda said that Shmuel said: The formula of this blessing is like the standard formula for blessings recited over other mitzvot: Blessed are You, Lord our God, King of the universe, Who sanctified us with his mitzvot and commanded us to engage in matters of Torah.

And Rabbi Yochanan concludes the blessing by adding the following: Lord our God, make the words of Your Torah sweet in our mouths and in the mouths of Your people, the house of Israel, so that we and our descendants and the descendants of Your people, the house of Israel, may be those who know Your name and engage in Your Torah. Blessed are You, Lord, Who teaches Torah to His people Israel.

And Rav Hamnuna said an additional formula: Who has chosen us from all the peoples and given us His Torah. Blessed are You, Lord, Giver of the Torah. With regard to this formula, Rav Hamnuna said: This concise blessing is the most outstanding of all the blessings over the Torah, as it combines thanks to God for giving us the Torah as well as acclaim for the Torah and for Israel. Therefore, let us recite them all as blessings over the Torah.

THINGS TO THINK ABOUT

- Why would learning some categories of Torah not require a blessing?
- Is there a deeper principle alluded to in Rava's opinion that every type of Torah learning, even Rabbinic explanations, require a blessing?
- Are there any other blessings on mitzvot that include a reference to the mitzvah being "sweet"? Why would the blessing on Torah learning include that?
- If the last blessing recorded is considered the most "outstanding" of all the blessings, why does the Gemara conclude that we should nonetheless recite all of the blessings?

DIGGING DEEPER

The blessing on the Torah is an unusual blessing. Every other blessing on a mitzvah merely acknowledges the performance of the mitzvah that is about to transpire. It makes no mention of how the mitzvah is supposed to effect you. When we take a lulav, we don't include a prayer that our children enjoy taking lulav as well.

Yet the blessings before learning Torah includes not only how to do the mitzvah (*la'asok b'divrei Torah*) but also the effect of learning Torah ("let our children and descendants all know Your name..."). No other blessing describes the sweetness of performing the mitzvah.

It's not just the wording that is unusual, the status of the blessing itself is unique. The Talmud goes as far as placing blame for the destruction of the Beis Hamikdash on the fact that the Jewish people neglected reciting these blessings before studying Torah. Some commentators even think the obligation to make the blessing is Biblical.

Perhaps the blessings on learning Torah is unique because learning Torah itself is unique. All other mitzvos that have blessings are actions: You eat matzah, you shake the four species, and you redeem your first-born son. Each is something you do with defined parameters and concrete actions.

Learning Torah on the other hand, is not an action, it's an experience. It's why the chag that is centered around Torah is the only one without a specific actionable mitzvah used to celebrate. Shavuot isn't a celebration of doing, it's about experience and being. We are reliving a transcendent experience that's accessible every time someone learns Torah.

Birkas haTorah frames that experience. It's what gives the person entering into the yam HaTorah, the sea of Torah learning, the ability to transcend action of learning into the experience of *la'asok b'divrei Torah*.

פני יהושע ברכות יא: ד"ה רבי יוחנן

רבי יוחנן מסיים בה הכי הערב נא כו' ורב המנונא אמר אשר בחר בנו כו'. וכתבו רבינו יונה והרשב"א ז"ל דמאן דגריס הערב בלא וי"ו הם בין הכלל ג' ברכות. ולמאן דגריס והערב בוי"ו הם ב' ברכות כנגד תורה שבכתב ושבעל פה ולענ"ד נראה שאין צורך לזה אלא דברכת וצונו לעסוק בד"ת היינו כמו שאר ברכת המצות וצריך לומר וצונו משא"כ ברכת אשר בחר בנו לא דמי לברכת המצות אלא לברכת ההודאה שמברכין על ענייני עולם הזה שהוא חיי שעה וכ"ש שיש לברך בכל יום ברכת הודאה על קבלת התורה שהיא חיי עולם והשתא אתי שפיר דהנך אמוראי לא פליגי כלל דשמואל דאיירי במי שמשכים לשנות לא הוצרך לפ' אלא ברכת וצונו לעסוק מוסיף על ברכת אשר בחר בנו שהיא ברכת ההודאה שחייב כל אדם לומר בהשכמה על קבלת התורה אפילו אם אין דעתו ללמוד.

ט"ז אורח חיים סימן מז

הטעם בב"י בשם הר"ן משום ר"י דע"י הברכה מבורר שעוסק בתורה לשמה ע"ש בטוב טעם על המאמר מ"ד מי האיש החכם וגו' ואגב גררא נזכיר בו חלקנו בס"ד הכי אי' בגמרא אר"י אמר רב מ"ד מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולמ"ה ולא פירשוהו עד שפי' הקב"ה בעצמו שנא' ויאמר ה' על עוזם את תורתך אשר נתתי לפניך ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה היינו ולא שמעו בקולי היינו ולא הלכו בה אמר רב שלא ברכו בתורה תחלה י"ל הרבה במאמר זה ולאזהבת הקיצור לא זכרנום ונראה שהוא ית' שאל בכאן ב' שאלות ורמז בשאלה עצמה את הת' השייך לשאלה דרך רמז ובוזה הזכיר שאעפ"כ לא ידעו להגיד הת' וע"כ אמר מי האיש החכם ויבן את זאת דהיינו על עיקר השאלה. שנית ואשר דבר פי ה' אליו ר"ל שפי' ה' דבר את הת' ואעפ"כ נראה אם יגיד והנה ב' השאלות היו. הא' על מה אבדה הארץ ר"ל דוקא ארץ הזא' עכשיו והלא כבר עברו על ג"ע ש"ד וע"א ומה נשתנו עכשיו. שנית על שהתורה אולא מישראל ונאבד' מהם וע"כ אמר נצתה כמדבר מבלי עובר שהתורה נתרקב' מישראל כמדבר נשתרוקנה מכל עובר והנה הת' הוא מרומז בקושי' כמ"ש אחר כך אלא שלא ידעו לפרש הדבר עד שפי' הקב"ה בעצמו מ"ש תחלה והיינו על שהקשה למה לא נתרבה קודם לפי שהתורה היתה מגנת עליהם כדאי' בסוטה תורה מגנת ומצלת מן החטא אבל אחר שעזבו את תורתך אז נפקדו על מה של שכבר לא שמעו בקולי בעבירה ג"ע ש"ד וע"א שעשו וז"ש על עוזם את תורתך ולא שמעו בקולי ועל השנית דהיינו סילוק התורה לפי שלא הלכו בה שהתורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה דהיינו שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה כמ"ש על בחקותי תלכו ע"מ שתהיו עמלים בתורה משא"כ באותם שלומדים ד"ת מתוך עונג ואינם יגיעים בה אין התורה מתקיימת אצלם ע"כ אמר ולא הלכו בה ר"ל שלא עסקו בהלכות התורה דרך משא ומתן של פלפול המתייחס להליכה כמ"ש וזהו שלא ברכו בתורה תחלה כי הברכ' היא לעסוק בד"ת דרך טורח דוקא אלא זה הוא מרומז כמ"ש הקב"ה בשאלם נצתה כמדבר מבלי עובר הק' מבלי עובר הוא תי' על קושי' נצתה כמדבר דמ"ה נצתה התורה כמדבר לפי שהי' מבלי עובר ר"ל שלא עסקו בה דרך מו"מ כמ"ש נמצא שבקושי' נזכר הת' ולא ידע שום א' עד שעשה הקב"ה פי' על דברי עצמו וע"כ א' בעל המאמר ולא פירשוהו ולא לשון ולא הושיבוהו אלא ל' פי' שלא ידע שום א' פי' הדברים שיצאו ממנו ית' זהו דרך נכון במאמר זה ונמשך ממנו שעיקר מעלת עוסקים בתורה דוקא דרך טורח ויגיעה ואל זה כונו בברכה לעסוק בד"ת. הבאתי דברים אלו לכאן אע"פ שאינו ענין לחבור זה מ"מ נ"ל שהוא פירוש נכון וקרוב לפשוטו במאמר שהביא הסור:

02:30 AM

SOURCES

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין ז.

והני תנאי פוטר מים ראשית מדון מאי דרשי
ביה כדרב המנונא דאמר רב המנונא אין תחילת דינו של אדם נידון אלא
על דברי תורה שנאמר פוטר מים ראשית מדון אמר רב הונא האי תיגרא דמיא
לצינורא דבידקא דמיא כיון דרווח רווח אביי קשישא אמר דמי לגורא דגמלא
כיון דקם קם: שמע"י ושת"י שב"ע ומיר"ת הו"א סימן: ההוא דהוא קאמר

And with regard to those tanna'im who did not interpret the verse: "The beginning of strife is as when one releases water" (Proverbs 17:14), with regard to compromise, what do they derive from this verse? They understand the verse in accordance with the opinion of Rav Hamnuna, as Rav Hamnuna says: The beginning of a person's judgment after he dies is that he is judged only concerning matters of Torah, as it is stated: "The beginning of strife is as when one releases water." Based on this verse, Rav Huna says: This quarrel between people is comparable to a split in a hose caused by a burst of water, emptying into a field; once the split in the hose widens, it widens even more and can no longer be repaired. To save the field, the hose must be repaired as soon as it splits. The same is true with regard to a quarrel; it must be stopped as soon as it begins.

Abaye the Elder makes a similar point with a different metaphor, and says: A quarrel is comparable to a board in a wooden bridge. Once it has stood in its place and been stabilized, it continues to stand and becomes ever more rigid and stable. Consequently, the best time to address and end the dispute is at the very beginning.

במה מדליקין פרק שני שבת לא.

נשים ישועות זה סדר נזיקין חכמת זה סדר קדשים ודעת זה סדר מהירות ואפ"ה ייראת ה' היא אוצרו אמר רבא
בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו אינשאת ונתת באמונה יקבעת עתים לתורה עסקת בפו"ר צפית לישועה
פלפלת בחכמה הבנת דבר מתוך דבר ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא משל לאדם שאמר שלוחו העלה
לי כור חיטין לעלייה הלך והעלה לו א"ל עירבת לי בהן קב חומשין א"ל לאו א"ל מוטב אם לא העליתה: תנא דבי

With regard to the same verse, Rava said: After departing from this world, when a person is brought to judgment for the life he lived in this world, they say to him in the order of that verse: Did you conduct business faithfully? Did you designate times for Torah study? Did you engage in procreation? Did you await salvation? Did you engage in the dialectics of wisdom or understand one matter from another? And, nevertheless, beyond all these, if the fear of the Lord is his treasure, yes, he is worthy, and if not, no, none of these accomplishments have any value. There is a parable that illustrates this. A person who said to his emissary: Bring a kor of wheat up to the attic for me to store there. The messenger went and brought it up for him. He said to the emissary: Did you mix a kav of omton, a preservative to keep away worms, into it for me? He said to him: No. He said to him: If so, it would have been preferable had you not brought it up. Of what use is worm-infested wheat? Likewise, Torah and mitzvot without the fear of God are of no value.

THINGS TO THINK ABOUT

- If you had to come up with the primary questions asked in heaven, what questions would be on your list?
- Which of these questions were surprising to you? Why?
- What might you do differently today knowing what questions await you at the end of 120 years?

DIGGING DEEPER

In 2003, Mitch Albom published a book called *The Five People You Meet in Heaven*. Each of the people in the story, represent a different life value. The Talmud tells a similar story. It's not people you meet, but questions you are asked.

In Tractate Shabbos 31a, the Talmud lists the following questions asked in heaven: Did you conduct business faithfully? Did you designate times for Torah study? Did you engage in procreation? Did you await salvation? Did you engage in the dialectics of wisdom or understand one matter from another?

Curiously, the Talmud in Sanhedrin says the first question you're asked is whether or not you studied Torah. But the earlier passage in Talmud lists that second--is there no specific order to the questions? Maybe, like a teacher concerned for cheating, the question order is randomized. But that seems unlikely for a heavenly test.

Maybe, suggests Rabbi Shmuel Eidels, different people get different questions. Someone who lives as a scholar, spending there entire lives immersed in Torah, will first be asked about their commitment to Torah. But everyone can or should live such a life. For others, Torah is still an important value--it is just not the first question.

The questions you get in heaven are not fixed. Different people with different strengths and focuses over the course of their lives are asked different questions. The main question is whether or not we have lived up to our ideals and potential.

מהרש"א סנהדרין ז.

בעיקר קושייתם מההיא דפרק במה מדליקין נ"ל לומר דלא קשה מידי דהכא איירי במי שאפשר לו ללמוד ותלמודו מוצלח ואינו למד ה"ל תחלת דינו על דברי תורה שלא למד כדבעי ליה ללמוד אבל התם מייירי במי שאי אפשר ללמוד שאינו מוצלח כדאמרינן אדם אחד מאלף מצאתי אלף נכנסין למקרא וכו' אין מצליח רק אחד מהם להוראה ועל כן עיקר מעשיו במשא ומתן ובשעה אחת קבוע לו חייב ללמוד ועל כן תחלת דינו על משא ומתן שהם עיקר מעשיו ואח"כ שואלים לו אם קבעת עתים וכו' וק"ל:

המקנה מסכת קידושין הקדמה

והנה יש לפרש מה שאמרו חז"ל בשבת דף ל"א והיה אמונת עתך וגו' אמר רבא בשעה שמבניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה קבעת עיתים לתורה עסקת בפריה ורביה צפית לישועה פלפלת בחכמה הבנת דבר מתוך דבר וכו'. יש לפרש כל הענין בתלמוד תורה כבר כתבנו בפתחה דמסכת כתובות כי הלימוד התורה מתחלק לשני בחינות לגירסא ולסברא וכמו שאמרו חז"ל בריש פרק קמא דמגילה יגעת ומצאת תאמין לא אמון אלא לחודוי אבל לאוקמי גירסא סייעתא מן שמיא היא ושניהם צריכים זה לזה, כתבנו שם שזה שאמרו חז"ל אם אין קמח אין תורה שהמשילו חז"ל דקדוק וברור הלכה על מכוונה לקמח הנטחן לברר האוכל מתוך הפסולת ומי שאינו יגע בזה אמרו חז"ל דלא חש לקמחא ועל זה אמר שלמה המלך ע"ה זממה שדה ותקחהו מפרי כפיה נטעה כרם כי ענין עסק התלמוד והלכותיה נקרא שדה כדכתיב בקהלת (ה ח) מלך לשדה נעבד, פירש"י לבעל תלמוד שהוא מסדר לפניו הוראת איסור והיתר טומאה וטהרה ודינין, ואמר מפרי כפיה נטעה כרם היינו משא ומתן של הלכה הדומה לפרי הכרם כמ"ש בכרם ביבנה ואמר על זה חגרה בעוז מותניה על לימוד התלמוד כמותניים המעמידים את האדם. ותאמץ ורעותיה היינו היגיעה והאמץ במשא ומתן של התורה שהוא חידוד השכל להבין שורש הלכה וזהו ותאמץ ורעותיה כדאיתא בבבא קמא דף צ"ב גבי יהודה לא הוי ידע למשקל ומיטרת בהדי רבנן ידידו רב לו כי אילולי זאת גירסתו דומה ללילה וז"ש טעמה כי טוב שכרה פירוש משא ומתן של התורה למען לא יכבה בלילה נרה והארכנו בזה בפנים דף ל' ע"ב בפסוק (תהלים קכז ב) שוא לכם משכמי קום וגו' עיין שם. והנה בתחלת לימוד האדם אף שאין עדיין שכל עולה יפה לישא וליתן בהלכה אפילו הכי אחז"ל ודגלו עלי אהבה אפילו לגלונו עלי אהבה והוא על ידי האמונה כי ברוב הימים יודוך שכלו להבין אמיתה של תורה כמ"ש יגעתי ומצאתי תאמין. ונראה שזה שאמרו חז"ל בסנהדרין דף כ"ו ע"ב למה נקרא שמה תושיה דברים של תוהו שהעולם משותת עליהם דאף דמשא ומתן של קטנות הוא דברים של תוהו חביבים הם לפני השי"ת ויאמין כי על ידי יגיעה זו ימצא שכל הטוב וזהו נשאת ונתת באמונה. אמנם עיקר למודו יקבע בגירסא וזה שאמרו קבעת עיתים לתורה וכל זה בילדותו אבל כשיגיע לימי בחורו יזכה לחדש כפי חלקו בתורה כמו שכתוב ותן חלקנו בתורתך וכו' שנאמר אין כל חדש תחת השמש אבל למעלה מן השמש שהיא התורה יש חדש וכל מה שישתדל ויהרהר בתורה יזכה להוליד בשכלו לפרות ולרבות בחדושי תורה ואף על פי כן צריך להתמיד בגירסתו וכיון שאמרו לאוקמי גירסא סייעתא מן שמים היא לכך אמר צפית לישועה דהיינו סייעתא דשמיא להיות תורתו שמור בלבו וכל זה בימי בחורו אך כשיגדל בתורה יזכה שירחיב ה' גבולו בתלמידים להרביץ תורה בפלפול התלמידים וז"ש פלפלת בחכמה כי אז יזכה להיות מעיין הנובע במקום החכמה ואף שכבר תורתו משתמר בלבו צריך לקבוע עת לחזור על למודו כמו שנאמר דדיה ירווח שכל שאתה ממשמש בהם אתה מוצא בהם טעם וזה שאמרו הבנת דבר מתוך דבר הרי כי כל השאלות הם בתלמוד תורה בזמנים שונים. ובוה מתורץ מה שהקשו התוספות שם מהא דאמרינן תחילת דינו של אדם על דברי תורה דלפי מה שכתבנו קאי הכל על לימוד התורה:

83:00 AM

SOURCES

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נמ:

זו ומאמר תנא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו הטו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע על רגליו ואמר י"א לשמים היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני^א אין אנו משגיחין בבית קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה^ב אחרי רבים להטות אשכחיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי עבד קוב"ה בההיא שעתא א"ל קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו אותו

The Sages taught: On that day, when they discussed this matter, Rabbi Eliezer answered all possible answers in the world to support his opinion, but the Rabbis did not accept his explanations from him.

After failing to convince the Rabbis logically, Rabbi Eliezer said to them: If the halakha is in accordance with my opinion, this carob tree will prove it. The carob tree was uprooted from its place one hundred cubits, and some say four hundred cubits. The Rabbis said to him: One does not cite halakhic proof from the carob tree. Rabbi Eliezer then said to them: If the halakha is in accordance with my opinion, the stream will prove it. The water in the stream turned backward and began flowing in the opposite direction. They said to him: One does not cite halakhic proof from a stream.

Rabbi Eliezer then said to them: If the halakha is in accordance with my opinion, the walls of the study hall will prove it. The walls of the study hall leaned inward and began to fall. Rabbi Yehoshua scolded the walls and said to them: If Torah scholars are contending with each other in matters of halakha, what is the nature of your involvement in this dispute? The Gemara relates: The walls did not fall because of the deference due Rabbi Yehoshua, but they did not straighten because of the deference due Rabbi Eliezer, and they still remain leaning.

Rabbi Eliezer then said to them: If the halakha is in accordance with my opinion, Heaven will prove it. A Divine Voice emerged from Heaven and said: Why are you differing with Rabbi Eliezer, as the halakha is in accordance with his opinion in every place that he expresses an opinion?

Rabbi Yehoshua stood on his feet and said: It is written: "It is not in heaven" (Deuteronomy 30:12). The Gemara asks: What is the relevance of the phrase "It is not in heaven" in this context? Rabbi Yirmeya says: Since the Torah was already given at Mount Sinai, we do not regard a Divine Voice, as You already wrote at Mount Sinai, in the Torah: "After a majority to incline" (Exodus 23:2). Since the majority of Rabbis disagreed with Rabbi Eliezer's opinion, the halakha is not ruled in accordance with his opinion. The Gemara relates: Years after, Rabbi Natan encountered Elijah the prophet and said to him: What did the Holy One, Blessed be He, do at that time, when Rabbi Yehoshua issued his declaration? Elijah said to him: The Holy One, Blessed be He, smiled and said: My children have triumphed over Me; My children have triumphed over Me.

THINGS TO THINK ABOUT

- What caused Rabbi Eliezer to call upon the natural order to support his position? Didn't he know decisions are not made this way?
- If God knows that intervening in a rabbinic debate is incorrect, why did He get involved here?
- Is the right answer always correct? When yes, and when not?

DIGGING DEEPER

From sporting games to court rooms, from business meetings to family events, major decisions are frequently made by majority. Majority rules. Even if you desperately preferred a meat restaurant for family dinner, or you are confident that the defendant is guilty, the position of one person or even of a small group of dissenters holds little weight when compared to the majority position.

The dispute between Rabbi Eliezer and Rabbi Yehoshua brings the role of majority to a whole new level. Power in numbers never meant as much as it did on that fateful day, when a dispute went so far that the laws of nature paused. It seems quite clear that Rabbi Eliezer was correct in his position, but his inability to convince the majority of his colleagues to agree, left him grasping at straws. He called upon water, trees, and the walls and they all agreed, but that is not how decisions are made.

Rabbi Eliezer did not stop there. He called upon God Himself to weigh in on the dispute---quite the power card. God wrote the Torah, surely His say should carry some weight even against a majority! God agreed with Rabbi Eliezer's position, but that did not stop Rabbi Yehoshua and his majority, after all, they claimed the Torah was given to the Jewish people to dispute, discuss, and determine. God did give us the Torah, but He no longer could have a role in deciding between scholars and their disputes.

Majority of rabbinic scholars beat out the truth, nature, and even God Himself: We won! What's remarkable to consider is that God was not only defeated but He was happy about it as well. Each Shavuot we have a unique opportunity to re-accept the Torah and in doing so we take on this responsibility to make it our own.

Making the Torah our own may no longer look the same and we may not be qualified to determine the outcome of rabbinic disputes, but we do have the opportunity each year to make it personal. How will you take ownership of the Torah this year?

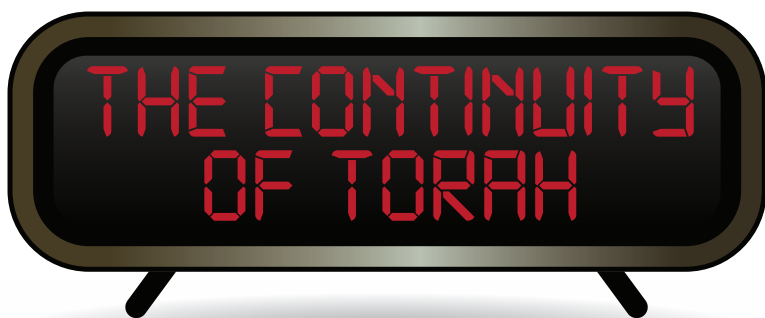
בית הלוי שמות פרשת יתרו פרק יט

להבין הענין והמלאכים ביקשו שיתן להם התורה וכי ס"ד שהם ייקימו המצות שבה והרי רובם הם תלויים בגוף, רק הענין דהתורה נחלקת לשנים שבכתב ושבע"פ, ועיקר השבע"פ הוא הכללים והמדות שהתורה נדרשת בהן וע"י הכללים והמדות מתפרשת התורה שבכתב ונתחדש בה חידושי דינים ופרטים לאין סוף, וארוכה מארץ מידה. וזהו שאמה"כ (תהלים סח) ה' יתן אומרו המבשרות צבא רב, דמאמירה אחת שבתורה שבכתב יוצא כמה דרשות וכמה פרטים ומקרא אחד יוצא לכמה טעמים וזהו המבשרות צבא רב, והתורה ניתנה לישראל שיהיו הם דורשים אותה וכפי שהם מסכימים ע"פ הכללים כן הוא האמת וכמו שאמרו בב"מ (דף נט) לא בשמים היא, רק היא כמו שמסכימים ב"ד שבזה העולם, וזהו שרצו המלאכים וביקשו שיתן להם התורה ולא להאדם ויהיה האמת כמו שהם ידרשוהו וזהו שאמרו מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו, אמרו שאין האדם כדאי שתזכור אותו כלל אף כי למנותו לפקיד וממונה, תמשיילו במעשה ידך כל שנת תחת רגליו שעשית אותו גם למושל וכמו שכתבנו, ובוה יש לישב מה שהקשה הגמ"א (ר"ס תצ"ד) היאך אומרים בשבועות זמן מתן תורתנו והרי קי"ל דבשבועה לחודש ניתנה התורה, רק הענין דהכתוב אמר (שמות יט) וקדשתם היום ומחר ומשה רבינו הוסיף יום אחד מדעתו דדרש היום כמחר כדאיתא במס' שבת (דף פ"ו) והסכים הקב"ה על ידו דלא ירדה שכניה עד למחר. ונמצא דזאת המתנה שהתורה ניתנה לישראל וכפי שידרשו כן יהיה האמת היה בשמי בסיקן מה דלא ירדה עדין באותו יום השכינה וזהו שנקרא מתן תורה שינתנה להם התורה במתנה, ובשביעי היה קבלת התורה שקיבלו אותה ישראל ומתן תורה היה בשמי. וזהו שאומרים מתן תורתנו ולא מתן תורה התורתנו הפירוש שנעשית שלנו, והיא התורה שבע"פ והדרשות שנקראת על שם ישראל, וכמו דאיתא במדרש איכה בפתיחה (אות ב) כי מאסו את תורת ה' (ישעיה ה) זה תורה שבכתב ואמרת קדוש ישראל כו' זו תורה שבע"פ. וזהו ביאור הכתוב ה' יתן אומרו המבשרות צבא רב דמנקרא אחד נדרש הרבה חידושים והלכות, מלכי צבאות ידודן דעל זה הענין קיטרו המלאכים דרצו דכ החידוש על פי הדרש יתן להם, ונות בית תחלק שלל דישראל נצחו להם וזכו הם בהתורה שבע"פ:

ועל ענין זה תיקנו חכמים שתי ברכות על התורה בעת קריאת התורה ברבים, אחת קודם שקורא בספר תורה והיא אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, והוא על תורה שבכתב, ואחר שמימים קריאתו בכתב תיקנו לומר אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו והיא הברכה על תורה שבע"פ שמסרה לנו שיהיה האמת בהתורה כפי אשר יאמרו החכמים, וזהו אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו כי היא לנו כנטיעה שמוספת והולכת חידושי תורה עד אין סוף וכמו שדרשו במסכת חגיגה (דף ג') על פסוק (קהלת יב) דברי חכמים כדרבנות וכמסמרות נטועים שפיה רובה יעו"ש:

קדושת לוי ליקוטים קב

ולהבין ההפרש שיש בין פסח לעצרת, בפסח אנו מוזהרין על חמץ בבל יראה ובבל ימצא, ובעצרת ציונו הבורא ברוך הוא וברוך שמו יתברך להקריב חמץ דווקא, ולא היה רמז מרומזים המצות הללו. ונראה לפרש בהתבונן הדברים אשר ידוע ומפורסם שהבורא יתברך שמו ברא כל כללות ופרטיות כל העולמות בשביל התורה ובשביל ישראל עם סגולתו. והנה קודם שנתן הבורא ברוך הוא לנו את התורה היה העולם מתנהג ברחמי ובהסודי יתברך שמו וכאשר נתן לנו הבורא ברוך הוא וברוך שמו את התורה הקדושה על העולמות מתנהגים על ידי תפארת ישראל. והפרש בין ה' ההנהגות הוא, שקודם מתן תורה אם היה איזה גזירה חס ושלום לא היה כח בהברואים להפוך מרעה לטובה, אבל במתן תורה נחדש שכל העולמות וכל השרפים וחיות ואופני הקודש יתנהגו על ידי תפארת ישראל נחדשו הדברים שאפילו אם חס ושלום נגזר איזה גזירה הנה יש כח בבית ישראל עם סגולתו להפוך כל מרעה לטובה וזהו שעשויה הבורא ברוך הוא וברוך שמו מלאכי חכמינו ז"ל (ב"מ נט) נצחוני בני, והנה בבחינת עבדות הבורא ברוך הוא וברוך שמו גם כן שני בחינות. האחת, כשהאדם מסתכל בעין השכל התרוממות הבורא ברוך הוא ומתבונן ומסתכל בשפלותו מיד יגיע אליו היראה והפחד ממנו יתברך שמו ונכנע האדם מאוד מאוד ושפל האדם בעיני עצמו אבל כשאדם מסתכל שכל העולמות וכל המלאכים תלויים בו והאדם מוסיף כח בפמליא של מעלה אזי האדם גדול עד למאוד שכולם מצפים ומיחלים למצות ולתורת האדם ועל ידי האדם ניתוסף שמחה וברכה בכל העולמות לכן צריך כל אדם ליהרהר בכל תנועותיו שיהיה הכל לעבודתו יתברך שמו. והנה מבואר בכתוב, כי במצרים היינו ערומים כמו שנאמר (יחזקאל טז, ז) ואת ערום ועריה, והיינו במריגת השפלות. אבל במתן תורה נתגדלנו עד למאוד שכל העולמות תלויים בנו. והנה בחינות מצה רמז לשפלות שבאם נתרומם אזי הוא חמץ כנוכו, שהיינו בבחינות שפלות עצומה אבל במתן תורה, כו', נתגלה שכל העולמות תלויים במעשינו הטובים. וזה התרוממות גדול צריך האדם להתרומם עצמו בכל תנועתו, כי אין לך גדול כמו זה שכל העולמות תלויים בו ולזה רומזים השני לחם של עצרת והוא דוקא חמץ, כי טבע חמץ להעלות למעלה:

83:30 AM

SOURCES

פה: השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

דברי תורה בעוה"ו נעשה חפשי לעוה"ב ריש לקיש הוה מציין מערתא דרבנן כי מנא למערתיה דר' חייא איעלמא מיניה חלש דעתיה אמר רבש"ע לא פלפלתו תורה כמותו יצתה בת קול ואמרה לו תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא ריבצת כ"י הוה מינצו ר' חנינא ור' חייא אמר ליה ר' חנינא לר' חייא בהרי ידי קא מינצית ח"ו אי משתכחא תורה מישראל מהדרנא לה מסיפילי אמר ליה ר' חייא לר' חנינא בהרי ידי קא מינצית דעבדי לתורה דלא תשתבח מישראל מאי עבידנא אולינא ושדינא כיתנא וגדילנא נישבי וצידינא מבי ומאכילנא בשריהו ליתמי ואריבנא מגילנא וכתבנא חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה נוקי בחמשה חומשי ומתנינא שיתא נוקי שיתא סדרי ואמרנא להו עד דהדרנא ואתנא אקרו אהרדי ואתנו אהרדי ועבדי לה לתורה דלא תשתבח מישראל היינו דאמר רבי כמה גדולים מעשי חייא אמר ליה ר' ישמעאל בר' יוסי אפי' ממר אמר ליה אין אפי' מאבא אמר ליה ח"ו לא תהא כואת בישראל אמר ר' יודא אמש נראה ל' ר' יוסי בר' חנינא אמרתי לו אצל מי אתה תקנע אמר לי אצל ר' יוחנן ור' יוחנן אצל מי אצל ר' ינאי ור' ינאי אצל מי אצל ר' חנינא ור' חנינא אצל מי אצל ר' חייא אמרתי לו ור' יוחנן אצל ר' חייא לא אמר לי באתר דוקוקין דנורא ובעוקין דאשא מאן מיעיל בר נפחא לתמן אמר רב חביבא אשתעי לי רב חביבא בר סורמקי חזי ל' ליה ההוא מרבנן דהוה שכיח אליהו גביה דלצפרא הוה שפיר ענייה ולאורחא דמיין כרמיקלין כנורא אמרי ליה מאי האי ואמר לי דאמרי ליה לאליהו אחוי לי רבנן כי סלקי למתיבתא דרקיע אמר לי כבוליו מציית לאסתכלי בהו לבר מנהרדקא דר' חייא דלא תסתכל ביה מאי סימנייהו כבוליו אולי מלאכי כי סלקי ונחתי לבר מנהרדקא דר' חייא דמנפשיה סלקי ונחתי לא מצאי לאוקמא אנפשא אסתכלי בה אתו תרי כבושי דנורא ומחיוהו להורא גברא וסמיניהו לעיניה למחא אולי אשתמחי אמערתיא אמינא מתניינא דמר מנינא ואתסאי אליהו הוה שכיח במתיבתא דרבי יומא

The Gemara continues discussing the greatness of the Sages. Reish Lakish was demarcating burial caves of the Sages. When he arrived at the cave of Rabbi Chiyya, the precise location of his grave eluded him. Reish Lakish became distressed, as he was apparently unworthy of finding the grave. He said: Master of the Universe! Did I not analyze the Torah like Rabbi Chiyya? A Divine Voice emerged and said to him: You did analyze the Torah like him, but you did not disseminate Torah like him.

The Gemara relates: When Rabbi Chanina and Rabbi Chiyya would debate matters of Torah, Rabbi Chanina would say to Rabbi Chiyya: Do you think you can debate with me? Heaven forbid! If the Torah were forgotten from the Jewish people, I could restore it with my powers of analysis and intellectual acumen. Rabbi Chiyya said to Rabbi Chanina: Do you think you can debate with me? You cannot compare yourself to me, as I am acting to ensure that the Torah will not be forgotten by the Jewish people.

Rabbi Chiyya elaborated: What do I do to this end? I go and sow flax seeds and twine nets with the flax, and then I hunt deer and feed their meat to orphans. Next I prepare parchment from their hides and I write the five books of the Torah on them. I go to a city and teach five children the five books, one book per child, and I teach six other children the six orders of the Mishna, and I say to them: Until I return and come here, read each other the Torah and teach each other the Mishna. This is how I act to ensure that the Torah will not be forgotten by the Jewish people.

The Gemara notes that this is what Rabbi Yehuda HaNasi said: How great are the deeds of Rabbi Chiyya! Rabbi Yishmael, son of Rabbi Yosei, said to Rabbi Yehuda HaNasi: Are his deeds even greater than the Master's, i.e., yours? Rabbi Yehuda HaNasi said to him: Yes. Rabbi Yishmael persisted: Are they even greater than those of my father, Rabbi Yosei? Rabbi Yehuda HaNasi said to him: Heaven forbid! Such a statement shall not be heard among the Jewish people, that someone is greater than your father, Rabbi Yosei.

The Gemara continues discussing the greatness of Rabbi Chiyya. Rabbi Zeira said: Last night, Rabbi Yosei, son of Rabbi Chanina, appeared to me in a dream. I said to him: Near whom are you placed in the upper realms? He said to me: Near Rabbi Yochanan. I asked: And Rabbi Yochanan is near whom? He replied: Near Rabbi Yannai. And Rabbi Yannai is near whom? Near Rabbi Chanina. And Rabbi Chanina is near whom? Near Rabbi Chiyya. Rabbi Zeira added: I said to Rabbi Yosei: But isn't Rabbi Yochanan worthy of being placed near Rabbi Chiyya? He said to me: In a place of fiery sparks and burning fires, who can bring Rabbi Yochanan, son of Nappacha, there?

Rav Chaviva said: Rav Chaviva bar Surmakei told me: I once saw one of the Sages whom Elijah the prophet would visit, and his eyes looked beautiful and healthy in the morning, but appeared to be charred by fire in the evening. I said to him: What is this phenomenon? And he said to me: I said to Elijah: Show me the Sages upon their ascension to the heavenly academy. Elijah said to me: You may gaze at all of them except for those in the chariot [miguharka] of Rabbi Chiyya, upon whom you may not gaze. I asked Elijah: What are the signs of Rabbi Chiyya's chariot, so I will know when not to look? He said: Angels accompany all of the other Sages' chariots as they ascend and descend, except for the chariot of Rabbi Chiyya, which ascends and descends of its own accord, due to his greatness.

The Sage relating this story continued: I was unable to restrain myself, and I gazed upon Rabbi Chiyya's chariot. Two fiery flames came and struck that man, i.e., me, and blinded his eyes. The next day, I went and prostrated on Rabbi Chiyya's burial cave in supplication. I said: I study the baraitot of the Master, Rabbi Chiyya; please pray on my behalf. And my vision was healed, but my eyes remained scorched.

THINGS TO THINK ABOUT

- Why is disseminating Torah considered that much more significant than analyzing Torah?
- If Rabbi Chiya's goal was to teach children Torah why does he elaborate on the entire process beginning with sowing flax? Doesn't it seem a bit tangential and unnecessary?
- Why do we need to know which rabbis were greater than others? What is the Gemara trying to teach us by relaying these stories?
- What can Rabbi Chiya's focus on disseminating Torah, and his methodology in doing so, teach us about our approach to Torah study?

DIGGING DEEPER

Our Jewish world is filled with many talented educators. We have some people who are incredible orators, dazzling with their charisma and power of speech. Some are creative beyond belief, wowing their students with their use of technology and engaging activities. There exists a category of top notch, world-class educators though, where it often feels hard to identify what distinguishes them from the pack. They are not particularly talented speakers, they are not technologically savvy, nor do they seem to keep up with latest educational trends. Yet they are beloved by each and every student, with other educators yearning to know their secret.

The dialogue in our Gemara can shed light on this seemingly enigmatic, dynamic teacher. Rabbi Chanina tells Rabbi Chiya that he can ensure Torah will not be forgotten from the Jewish people. His intellectual acumen and educational prowess can ensure that the Jewish people will remain the people of the book. He argues based on his potential, his God given talents that he can realize for the sake of the Jewish people.

Rabbi Chiya responds that he is far greater than Rabbi Chanina. While Rabbi Chanina can hope to use his intellectual capabilities to restore Torah, Rabbi Chiya is actively using his passion and sincerity to maintain Torah. The Maharsha explains that these two aspects distinguish Rabbi Chiya from Rabbi Chanina. First of all, Rabbi Chiya is acting in the moment, he is not waiting for the possibility that Torah will be forgotten. Top-notch educators are doers. They are always involved with their students and seeking opportunities to teach and be involved.

The real linchpin of Rabbi Chiya, and all elite educators, is sincerity. Rabbi Chiya ensured that each and every aspect of his student's Talmud Torah experience would be built on the proper foundation. While it may seem absurd that he dedicated the time to sow the flax and hunt the deer to make parchment, it revealed his inner sincerity and passion that he would infuse in all of his students. This is the trademark of Rabbi Chiya.

Sincerity is contagious and ensures the continuity of Torah.

פחד יצחק, חנוכה מאמר ו

יעוין דבריו של הרמב"ן פרשת בהעלותך כי חנוכה המנורה של החשמונאים, גדולה היא מחנוכת המשכן של הנשיאים, כמאמר חכמים שלך גדולה משלהם, שכן מחנוכת הנשיאים לא נשאר רושם לדורות, מה שאין כן מחנוכת בית חשמונאי נשארה מצות נר חנוכה לדורות. אם באנו להקביל דוגמא להבדל זה בעולמו של היחיד, הרי הציור המתאים לזה הוא ההבדל בין שתי התפיסות בתוכן המאמר "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה." התפיסה הראשונה בתוכנו של המאמר הזה היא כי הנער המתחנך על פי דרכו, לא יסור מן הדרך אשר עליה חונך; ולעומת זאת מעמיקה היא התפיסה השנייה, ומפרשת כי הנער המתחנך על פי דרכו, לא יסור מלהיות מתחנך. עצם ההתחנכות הופך להיות דרך, והמתחנך אינו סר מן דרך ההתחנכות. באופן הראשון הדרך היא תמידית, והחינוך הוא לשעה; ובאופן השני גם החינוך הוא תמידי. חנוכה המשכן של הנשיאים היא על דרך התפיסה הראשונה. מן החנוכה ההיא נשארה אמנם כל הקדושה שנתחנכה על ידיהם, אבל עצם פעולת ההתחנכות לא היה בה ענין אלא לשעתה; ולעומת זאת חנוכת החשמונאים היא על דרך התפיסה השנייה. ההתחנכות עצמה הפכה למגמה מתמדת, והרי היא קנין דורות. הסברת החידוש הזה של חינוך המנורה על ידי החשמונאים, נעוצה היא באפיו המיוחד על תוכן פורקן ויון בכלל.

פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב

כל מעשיך יהיו לשם שמים - אפי' דברים של רשות כמו האכילה והשתיה והשיבה והקימה וההליכה והשכיבה והתשמיש והשיחה וכל צרכי גופך יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו. אכילה ושתייה כיצד אין צריך לומר שלא יאכל דברים האסורים. אף כי אכל ושתה דברים המותרים והיה רעב וצמא אם להנאת גופו עשה אין זה משובח. אלא אם כן יכוין להשלים צרכי גופו ושיאכל כדי חיותו לעבוד את בוראו. גם האכילה והסה עושה דעה גדולה שכן אמרו חכמי הטבע שרוב החללים הנולדים הם מסבת רובי המאכלים ואין לאדם לאכול כי אם עד שיסיר הרעבון ובה ישמור מצוה וישמור ויגורם לגופו הבריאות אבל לא יאכל כל זמן שימתק לחכו כי לעולם בתאוה החך לאכול עד שיתמלא כריסו כפי מה שאדם יכול למלאו. ובוה יהיה לו כל חלי וכל מכה וזהו שנאמר [משלי י"ג כ"ה] צדיק אכל לשבע נפשו ובטן רשעים תחסר. כי האצטומא אינה יכולה לטחון אלא מה שהיא יכולה להחזיק וכשממלאין אותה ואוכלין עד שהחך לא תתאוה לאכל מחסרים בטנם ומקלקלין אותו והחסרון בבטן זה הקלקול. אך הצדיק שאוכל לשובע נפשו ולהסיר הרעבון לבד הוא מקיים הגוף שהוא נפשו לעשות הטוב והישר בעיני ה' והמשכילים יבינו הישיבה והקימה וההליכה כיצד אין צריך לומר שלא לישב במושב לצים ושלא לעמוד במקום חטאים ושלא ילך בעצת רשעים אלא אפילו לישב בסוד ישרים ולעמוד בדרך צדיקים ולילך בעצת תמימים אם עשה להנאת עצמו ולהשלים חפצי גופו ותאוותו אין זה משובח אלא אם כן עשה לשם שמים שכיבה כיצד אין צריך לומר בזמן שיכול לעסוק בתורה ובמצות ומתגרה בשינה לעג את עצמו שאין ראוי לעשות כן אלא אפי' בזמן שיעצ צריך לישן כדי לנוח מיגיעו אם עשה להנאת גופו אין זה משובח. אלא אם כן נתכוון להשלים צרכי גופו כדי שיוכל לעבוד את בוראו ויתן שנת לעיניו ולגופו מנוחה לצורך הבריאות ושלא תטרף דעתו בתורה מחמת היגיעה. מתשמיש אין צריך לומר שלא יעבור עבירה אלא אפי' בעונה האמורה בתורה אם עשה להנאת גופו או להשיג תאוות הרי זה מגונה. ואפי' נתכוון כדי שיהיו לו בנים שישמשו אותו וימלאו את מקומו אין זה משובח אלא אם כן שיהיו לו בנים לעבוד את המקום ב"ה או שנתכוון לשמש מטתו כדי לקיים העונה האמורה בתורה כאדם שפורע את חובו לבעל חוב. השיחה כיצד אין צריך לומר לספר לשון הרע ונבלות הפה וכיוצא בהן. אלא אפילו לספר בדברי החכמה צריך שתהיה כוונתו לעבודת בוראו או לדבר המביא לידי עבודתו. כלל של דבר חייב אדם לשום עיניו ולבו על דרכיו ולשקוף את כל מעשיו במאזני שכל. וכשרואה דבר שמביא לידי עבודת הבורא יתברך יעשנו ואם לאו יפרוש ממנו וכ"כ הרמ"ה ז"ל.

04:00 AM

SOURCES

האשה נקנית פרק ראשון קידושין:מ

וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעליית בית נתזה בלוד כולד נשאלה שאלה זו בפניהם תלמוד גדול או מעשה גדול נענה רבי טרפון ואמר מעשה גדול נענה ר"ע ואמר תלמוד גדול נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה תניא רבי יוסי אומר גדול תלמוד שקדם לחלה ארבעים שנה לתרומות ולמעשרות חמשים וארבע לשמיטים ששים ואחת לויבלות מאה ושלש מאה ושלש מאה וארבע הויין קסבר יוכל מתחילתו הוא משמט וכשם שהלמוד קודם למעשה כך דינו קודם למעשה כדבר המנוגא דאמר רב המנוגא אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה שנאמר פטר מים ראשית מדין וכשם שדינו קודם למעשה כך שכרו קודם למעשה שנאמר ויתן להם ארצות גיים ועמל לאומים ירשו בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצורו: כל שאינו לא במקרא ולא במשנה:

In connection to the mishna's statement about the importance of Torah study, the Gemara relates the following incident: And there already was an incident in which Rabbi Tarfon and the Elders were reclining in the loft of the house of Nit'za in Lod, when this question was asked of them: Is study greater or is action greater? Rabbi Tarfon answered and said: Action is greater. Rabbi Akiva answered and said: Study is greater. Everyone answered and said: Study is greater, but not as an independent value; rather, it is greater as study leads to action.

It is taught in a baraita that Rabbi Yosei says: Torah study is greater, as it preceded the mitzva of separating challa by forty years. The Torah was given to the Jewish people soon after they left Egypt, whereas the mitzva of separating challa came into effect only after they entered Eretz Yisrael. And it preceded the mitzva of terumot and tithes by fifty-four years, as the Jews become obligated in these mitzvot only fourteen years after they entered Eretz Yisrael, once they had conquered and divided the land. Furthermore, the Torah preceded the observance of Sabbatical Years by sixty-one years, as they began to count the seven-year cycle only once they had divided the land. Finally, it preceded the Jubilee Years by 103 years, as the fifty-year count to the first Jubilee Year began only after they had divided Eretz Yisrael.

And just as the judgment concerning Torah study precedes the judgment for an action of the performance of a mitzva, so too does the reward for Torah study precede the reward for an action of the performance of a mitzva, as it is stated: "And He gave them the lands of nations, and they took the labor of peoples in possession, that they might observe His statutes and protect His laws" (Psalms 105:44-45). The first reward is for observing the statutes, and as explained on 37a, this is a reference to Torah study.

THINGS TO THINK ABOUT

- Why would Torah study be greater than action? Why would action be greater than Torah study?
- Why would it matter which is greater?
- How do you understand the Gemara's conclusion that Torah study is greater because it leads to action- which one is actually more important?
- What is the significance in the timing of the obligation of specific mitzvot in understanding which is greater?

DIGGING DEEPER

Every day after reciting the blessing for the Torah, we recite a baraisa which concludes “ותלמוד תורה כנגד כולם”, generally translated, “and Talmud Torah is greater than all of them.” What exactly does this mean? What is it about the study of Torah that makes it greater than all other commandments?

We can gain insight into answering this question from this Gemara Kiddushin (40b). The greatness in learning Torah is that it leads to all other actions. The study of Torah arms us with the information to be able to perform all the other commandments. In fact, the more accurate translation of the phrase כנגד כולם is that Torah corresponds to all of the mitzvot.

There is also a deeper relationship between Torah and mitzvot, beyond it arming us with the technical knowledge of how to perform the mitzvot. The study of Torah is a journey into the world of Hashem. Seeing the entire universe through the lens of Torah gives us a perspective on all of life. The concept that Torah study leads to action means that connecting our lives to Hashem through the study of Torah, leads us to acting in a Godly manner and serving Hashem in action. This is also the idea of תלמוד תורה כנגד כולם. The learning of Torah is the catalyst and fuel for the performance of all mitzvot.

פני יהושע מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

בגמרא והאמר מר גדול תלמוד שמביא לידי מעשה. ופרש"י אלמא מעשה עדיף עכ"ל. והקשו בתוספות דהא בקידושין משמע להיפוך דנשאלה לפני זקנים תלמוד גדול או מעשה גדול ונמנו כולם ואמרו תלמוד גדול שמביא לידי מעשה עכ"ל התוספות. ונראה לבאורה ליישב לפירוש רש"י דמה שאמרו שם תלמוד גדול או מעשה גדול היינו כדי שנדע באיזה מהם ראוי להתעסק תחילה ביותר ועל זה אמרו שפיר תלמוד גדול שמביא לידי מעשה וא"כ כשיתעסק בתלמוד סוף שיהיה שכר שניהם בידו אבל אם יתעסק במעשה אין לו שכר תלמוד ואף ששכר מעשה אפשר שהוא עדיף משכר תלמוד טובים השנים מהאחד אבל כאן מדקדק מדקאמר שמביא לידי מעשה משמע להדיא ששכר מעשה גדול בסוף יותר משכר הלימוד וא"כ מקשה שפיר דהא כאן לא איירי מענין ההתעסקות כלל אלא לענין השבח והשכר דהא באמת בגברא רבא כו"ע ידעי שיש בידו תלמוד תורה ומע"ט אלא דמפני כבוד חזקיה מלך יהודה בטלו להאריך בשבח כל אדם וא"כ ראוי למעט השבח היותר גדול במעלת השכר ודו"ק:

מהר"ל נתיב התורה ה

ועיקר שדבר זה גורם סלוק המעשים ויראת שמים מן הדור הזה, עד שלא נמצא יראת שמים, כי המעשים כבר אמרו גדול תלמוד תורה שמביא לידי מעשה, ואין הפירוש כמו שמבינים כי כאשר לומד תורה ידע אחר כך לקיים התורה על ידי שלמד התורה, וזה אינו, כי בשביל כך אין גודל התורה, אבל הפירוש הוא כי התורה היא פועלת שיצאו המעשים לפועל, כי כל שכל הוא שפועל בגשמי, ולכך התורה שהיא שכלית פועלת באדם הגשמי שיצאו המצות שבתורה לפועל, ומפני שהתורה היא עלה ופועל למעשה המצות כמו שאמרנו, בשביל כך אמר גדול תלמוד תורה שמביא לידי מעשה, כי התורה היא עלה פועלת, וידוע כי העלה גדולה מן אשר הוא עלול... כי כאשר התורה קרובה אליך, שהיא בפניך שאתה חוזר עליה תמיד, ולכך היא תמיד גם כן בלבבך, דבר זה גורם שתהיה התורה נעשית בפועל כמו שפירשנו למעלה דברי חכמים, וכאשר נתרחקו מן התורה שאין התורה עם האדם אין כאן מעשה המצות כמו שהוא נראה בדורנו, וכמו כן לא נמצא יראת שמים כאשר אין עמו התורה, כמו שאמרו אם אין חכמה אין יראה.

04:30 AM

SOURCES

לה: כיצד מברכין פרק שישי ברכות

ישראל לאביהם שבשמים: ר' חנינא בר פפא רמי כתיב ולקחתי דגני בעתו וגו' וכתיב ואספת דגנך וגו' ל"ק כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום ת"ר ואספת דגנך מה ת"ל לפי שנא לא ימוש ספר התורה הזה מפך יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך הנהג בהן מנהג דרך ארץ דברי ר' ישמעאל ר"ש בן יוחי אומר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישא וזורע בשעת הרוח תורה מה תהא עליה אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים שנא ויעמדו זרים ורעו צאנכם וגו' ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י עצמן שנא ואספת דגנך ולא עוד אלא שמלאכת נעשית על ידן שנא ויעבדת את אויבך וגו' אמר אביי הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן כר' שמעון בן יוחי ולא עלתה בידן א"ל רבא לרבנן בממותא מינייכו ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתחוו קמאי כי היכי דלא תטרוידו במזונייכו כולא שתא: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן משום רבי

The Gemara cites that Rabbi Chanina bar Pappa raised a contradiction: It is written, "I will take back My grain at its time and wine in its season" (Hosea 2:11), and it is written: "And you shall gather your grain, your wine and your oil" (Deuteronomy 11:14). To whom does the grain belong: To God, or to the people?

The Gemara responds: This is not difficult. Here, where God promises Israel that they will gather their grain, the verse refers to a time when they perform God's will. Here, where the verse indicates that the grain belongs to God, it refers to a time when they do not perform God's will, as then He will take back the grain, demonstrating that it belongs to Him.

The Sages taught: What is the meaning of that which the verse states: "And you shall gather your grain"? Because it is stated: "This Torah shall not depart from your mouths, and you shall contemplate in it day and night" (Joshua 1:8), I might have thought that these matters are to be understood as they are written; one is to literally spend his days immersed exclusively in Torah study. Therefore, the verse states: "And you shall gather your grain, your wine and your oil," assume in their regard, the way of the world; set aside time not only for Torah, but also for work. This is the statement of Rabbi Yishmael.

Rabbi Shimon ben Yochai says: Is it possible that a person plows in the plowing season and sows in the sowing season and harvests in the harvest season and threshes in the threshing season and winnows in the windy season, as grain is separated from the chaff by means of the wind, and is constantly busy; what will become of Torah? Rather, one must dedicate himself exclusively to Torah at the expense of other endeavors; as when Israel performs God's will, their work is performed by others, as it is stated: "And strangers will stand and feed your flocks, and foreigners will be your plowmen and your vinedressers" (Isaiah 61:5). When Israel does not perform God's will, their work is performed by them themselves, as it is stated: "And you shall gather your grain." Moreover, if Israel fails to perform God's will, others' work will be performed by them, as it is stated: "You shall serve your enemy whom God shall send against you, in hunger, in thirst, in nakedness and in want of all things" (Deuteronomy 28:48).

Summing up this dispute, Abaye said: Although there is room for both opinions, many have acted in accordance with the opinion of Rabbi Yishmael, and combined working for a living and learning Torah, and although they engaged in activities other than the study of Torah, were successful in their Torah study. Many have acted in accordance with the opinion of Rabbi Shimon ben Yochai and were not successful in their Torah study. They were ultimately forced to abandon their Torah study altogether.

Similarly, Rava said to the Sages who would attend his study hall: I implore you; during the months of Nisan and Tishrei, the crucial agricultural periods, do not appear before me. Engage in your agricultural work then so that you will not be preoccupied with your sustenance all year.

SOURCES

שתי הלחם פרק אחד עשר מנחות

צטט:

א"ר אמי מדבריו של ר' יוסי נלמוד
אפילו לא שנה אדם אלא פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית קיים מצות
לא ימוש (את) ספר התורה הזה מפני ^אאמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי
^באפי' לא קרא אדם אלא קרית שמע שחרית וערבית קיים לא ימוש ודבר זה
אסור לאומרו בפני עמי הארץ ורבא אמר מצוה לאומרו בפני עמי הארץ ^גשאל בן דמה בן אחותו של ר'
ישמעאל את ר' ישמעאל כגון אני שלמדתי כל התורה כולה מהו ללמוד חכמת יונית קרא עליו המקרא הזה
לא ימוש ספר התורה הזה מפני והנית בו יומם ולילה צא וברוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה
ולמוד בה חכמת יונית ופליגא דר' שמואל בר נחמני דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן פסוק זה אינו לא
חובה ולא מצוה אלא ברכה ראה הקב"ה את יהושע שדברי תורה חביבים עליו ביותר שנאמר ^דומשרתו יהושע
בן נון נער לא ימוש מתוך האהל אמר לו הקדוש ברוך הוא יהושע כל כך חביבין עליך דברי תורה לא ימוש
ספר התורה הזה מפני תנא דבי ר' ישמעאל דברי תורה לא יהו עליך חובה ואי אתה רשאי לפטור עצמך
מהן

The baraita teaches that according to Rabbi Yosei, even if the old shewbread remained on the Table for a short while in the morning, and the new shewbread was placed on the Table toward evening, and even though it did not reside constantly on the Table, this fulfills the requirement that the shewbread should always be on the Table. Rabbi Ami says: From Rabbi Yosei's statement we may learn that even if a person learned only one chapter of the Mishna in the morning and one chapter of the Mishna in the evening, he has thereby fulfilled the mitzva of: "This Torah scroll shall not depart from your mouth, and you shall contemplate in it day and night, that you may take heed to do according to all that is written in it, for then you shall make your ways prosperous, and then you shall have good success" (Joshua 1:8).

Rabbi Yochanan says in the name of Rabbi Shimon ben Yochai: Even if a person recited only the recitation of Shema in the morning and in the evening, he has fulfilled the mitzva of: "This Torah scroll shall not depart from your mouth." And it is prohibited to state this matter in the presence of ignoramuses [amei ha'aretz], as they are likely to get the impression that there is no need to study Torah beyond this. And Rava says: On the contrary, it is a mitzva to state this matter in the presence of ignoramuses, as they will realize that if merely reciting the Shema leads to such a great reward, all the more so how great is the reward of those who study Torah all day and night.

Ben Dama, son of Rabbi Yishmael's sister, asked Rabbi Yishmael: In the case of one such as I, who has learned the entire Torah, what is the halakha with regard to studying Greek wisdom? Rabbi Yishmael recited this verse about him: "This Torah scroll shall not depart from your mouth, and you shall contemplate in it day and night." Go and search for an hour that is neither part of the day nor part of the night, and learn Greek wisdom in it.

The Gemara notes: And this statement of Rabbi Yishmael's disagrees with the opinion of Rabbi Shmuel bar Nachmani, as Rabbi Shmuel bar Nachmani says that Rabbi Yonatan says: This verse is neither an obligation nor a mitzva, but a blessing. Rabbi Yonatan explains: The Holy One, Blessed be He, saw Joshua and observed that the words of Torah were very precious to him, as it is stated: "And the Lord spoke to Moses face-to-face...and his servant Joshua, son of Nun, a young man, did not depart from the Tent" (Exodus 33:11). The Holy One, Blessed be He, said to Joshua: Joshua, are the words of Torah so precious to you? I bless you that "this Torah scroll shall not depart from your mouth."

The tanna of the school of Rabbi Yishmael teaches: The words of Torah should not be considered as an obligation upon you, i.e., one should not treat Torah study as a burden, but at the same time you are not permitted to exempt yourself from them.

THINGS TO THINK ABOUT

- How does one express their devotion to God? Is there a way to elevate mundane components of life and transform them into devotion?
- When do you learn Torah? Is it a time that is interrupted or consistent? Do you ever fall prey to Rabbi Shimon bar Yochai's concern that time will be constantly filled with legitimate work instead of learning?
- Why are only a few successful at learning Torah the entire day?
- How can the Talmud's statement in Menachos that Torah should never depart from you be reconciled with the statement in Brachos that few are able to learn all day? Realistically, how does one stay connected to Torah?

DIGGING DEEPER

What in life is constant? A doting husband tells his wife that he 'loves her always.' Is he committing to non-stop actions and words that express love? Can this dedication be balanced with all of his other responsibilities, like holding a job or caring for himself? A teacher tells her students that she will always be there for them, 'to support them even after they've left her classroom.' What does this look like? What do we mean when we say always?

Our sages disagreed about what "always" looks like when serving Hashem. Rabbi Shimon bar Yochai argued for an all-encompassing commitment to Hashem through learning His Torah to the exclusion of everything else. Rabbi Yishmael disagreed, advocating for a more balanced approach to engaging both in learning and earning an income.

At times it is easier to understand commitment when it is actually always, when a person like Rabbi Shimon bar Yochai enters a cave and cares about nothing other than devotion to God. Anything else feels devoid of true loyalty. Is Rabbi Yishmael's position a balanced approach to life that simply accepts reality and drops an idealistic view of the world? Perhaps he means something else when he says always.

Perhaps always, when it comes to love or devotion, can be measured by awareness rather than by actions and words. Would you drop everything for the love of your life? How far would you go to support a student or friend? When it comes to our devotion for Hashem, Rabbi Yishmael is not saying to accept anything less than 100% commitment; that commitment just looks differently and occurs in different spaces. Having a job and income to support a family while dedicating time to Torah and mitzvot can be a devotion of always, it just takes effort and attention.

ביאור על ספר המצוות לרס"ג עשין עשה יד טו

אבל הרי ידוע דמצות ת"ת אין לה שיעור ולא הפסק ואין רשאי ליפטר עצמו ממנה לעולם יומם ולילה. ואמרינן ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך שאם ישאלך אדם דבר אל תגמגם אלא אמור לו מיד. ואם כן יש בכלל המצוה ג"כ שילמוד תמיד ושיהיו דברי תורה שגורים על שפתיו. ואם ס"ל להסמ"ק דקיי"ל כמ"ד (בפרק שתי הלחם צ"ט ע"ב) דאפילו לא שנה אלא פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית. ואפילו לא קרא אלא ק"ש שחרית וערבית קיים לא ימוש עיי"ש. אם כן מאי אע"פ שלמד כו' שכתב. הרי אע"פ שלא למד כלל שייך לומר כן. ועכצ"ל דס"ל דההיא דהתם היינו רק לענין חיובא דלא ימוש מפ"ך והגית בו יומם ולילה. אבל מ"ע דולמדתם אותם לא מייקיימא בהכי. והיינו משום דודאי מ"ע דאורייתא שלא להסתלק מן התורה לעולם. דת"ת הו"ל מצות עשה שאין הונן גרמא כדאמרינן סופ"ק דקידושין. אלא משום דע"כ צריך להפסיק בה כדי חייו. ותורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה. ולא ניתנה תורה למלאכי השרת. הילכך אמרינן דאפילו יהי' מוכרח להפסיק בה איזה זמן משום צרכי חייו דשרי. אסור לעבור עליו יום או לילה בלא תורה כלל משום איסורא דלא ימוש וגו'. ולזה הוא שאמרו אפילו לא קרא אדם אלא ק"ש שחרית וערבית קיים מצות לא ימוש וגו'. אבל ודאי עיקר מצות ולמדתם לא מקיים בהכי...

שוב ראיתי להר"ב ברכ"י (ביו"ד ריש סי' רמ"ו) שכבר העיר בעיקר סברא זו שכתבנו לחלק בין איסורא דלא ימוש למ"ע דולמדתם אותם. וכתב לתרץ בזה מה שהקשו קצת אחרונים ז"ל דרשב"י דמנחות שם דאר"י משמ"י דאפילו לא קרא אלא ק"ש וכו' אדרשב"י (בפרק כיצד מברכין ל"ה ע"ב) דאמר אפשר אדם חורש בשעת חרישה כו' תורה מה תהא עליה וכו' עיי"ש. ודבריו נכונים בזה. עיי"ש שהאריך.

נפש החיים שער א פרק ח

ואמרו שם הרבה עשו כר"י ועלתה בידם. והרבה עשו כרש"בי ולא עלתה בידם. היינו רבים דוקא. כי ודאי שלכלל ההמון כמעט בלתי אפשר שיתמידו כל ימיהם רק בעסק התורה שלא לפנות אף שעה מועטת לשום עסק פרנסת מזונות כלל. ועז"א באבות כל תורה שאין עמה מלאכה וכו'. אבל יחיד לעצמו שאפשר לו להיות אף עסוק כל ימיו בתורתו ועבודתו ית"ש. ודאי שחובה מוטלת עליו שלא לפרוש אף זמן מועט מתורה ועבודה לעסק פרנסה חס ושלום. וכדעת ר' שמעון ב"י (*): והנה פסוק ואספת דגגך וגו' הוא מוצא מכלל פ' והיה שכולה נאמרה בל' רבים ופסוק ואספת נאמר בלשון יחיד. לכן קרי ליה אין עושה רצונו של מקו' כשמפנה עצמו אף מעט לעסק פרנסה:

DID YOU ENJOY SHAVUOS IN A BOX? THEN YOU'LL LOVE THE BOX.

What is the NCSY Box?

The Box contains 3 decks of Jewish educational cards that are meant to spark interactive conversations and ideas. Whether at your Shabbos table, family trip, or just a get-together, The Box will have everyone talking.

What's Inside The Box?

(1) **Conversation Cards** are great ice-breakers. On the first side of each card is a fun conversation-starter, and on the other side is an inspirational quote that relates to the question. For example:

If you could have lunch with anyone from history, who would that be?
What was your most irrational fear as a child?

(2) **Moral Dilemma Cards** ask the reader to imagine how they would react to different morally challenging scenarios. One side of the card presents the scenario, and the other side adds another consideration into the equation. For example:

You flunk an important test, but instead of making you take a retest, the teacher offers to just change your grade so long as you don't tell anyone. Would you do it? What if your acceptance to college was riding on passing this exam?

(3) **Would You Rather Cards** are designed to cultivate meaningful conversations about ethics that have the participants re-examine their personal moral compass. On the first side of each card is a thought-provoking and/or fun question, and on the other side of the card are sources from the gamut of rabbinic wisdom - in both Hebrew and English - to help navigate the "Would You Rather" question. For example:

Would you rather relive your greatest moment or forget your worst moment?
Would you rather know when other people are lying or have the power to always be believed for your lies?

Would you rather eat only gefilte fish for the rest of your life, or cholent?

ORDER ONLINE TODAY AT
MENUCHAPUBLISHERS.COM/PRODUCTS/THE-BOX

NCSY PRESENTS

THE PIRKEI AVOT PROJECT

A CREATIVE COLLABORATION ACROSS YESHIVA DAY SCHOOLS

CREATIVE WRITING • ART & DESIGN • MISHNA COMMENTARY

The NCSY Pirkei Avot Project is a platform for teens to express their creativity by producing artistic content as a reflection on age-old wisdom from Chazal. Creative submissions will be organized into a published teen commentary on Pirkei Avot, incorporating creative writing, art and design, and written elucidation for each mishna.

COMING SOON

FOR INFORMATION AND/OR SPONSORSHIP OPPORTUNITIES, CONTACT:
RABBI JOSH GRAJOWER - GRAJOWERJ@NCSY.ORG

NCSY is the international
youth movement of the OU.

Inspiring the Jewish Future

